

แนวทางในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมือง
ที่มีประสิทธิภาพ

โดย

พลตรี อภิรัชต์ คงสมพงษ์

รองแม่ทัพภาคที่ 1

กองทัพภาคที่ 1

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557 - 2558

บทคัดย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัย พล.ต.อ.กฤษณ์ คงสมพงษ์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง รองแม่ทัพภาคที่ 1

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2548-2557 เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษารูปแบบ วัตถุประสงค์ของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย ในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในช่วง พ.ศ. 2548-2557 เพื่อศึกษารูปแบบการก่อเหตุรุนแรงของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง เพื่อศึกษาบทบาทของกองทัพบก ในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมือง เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่รัฐในการควบคุมผู้ชุมนุมทางการเมือง และเพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพของกองทัพบก ขอบเขตการวิจัยในครั้งนี้เน้นการวิเคราะห์เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2548-2557 ก่อนที่จะเกิดการรัฐประหารโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยใช้ข้อมูลจากบทความ งานวิจัย รายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติภูมิที่เกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองในช่วง พ.ศ. 2548-2557 ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ชุมนุมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการชุมนุมและการวางแผนการชุมนุมที่มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนของมวลชนที่ออกมาร่วมเคลื่อนไหวเพิ่มมากขึ้น และมีระยะเวลาการชุมนุมที่ยาวนานมากขึ้น รวมถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมก็เพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยยังพบว่ามาตรการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในส่วนของกองทัพบกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เนื่องจากความไม่เข้าใจและไม่ศึกษาของหน่วยในการจัดหายุทธโศปกรณ์ในการควบคุมฝูงชน และการฝึกกำลังพลในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุม ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการฝึกกำลังพล ยุทธวิธีในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุม และอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจ ในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมือง

คำนำ

ในระหว่าง พ.ศ. 2548-2557 ประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้นหลายครั้งด้วยกัน ซึ่งในแต่ละครั้งได้มีการออกมาชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองหลายกลุ่มไม่ว่าจะเป็นกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พันธมิตรฯ) กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) กลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และอีกหลายกลุ่มย่อยด้วยกัน ซึ่งในแต่ละเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองมีรูปแบบ และวัตถุประสงค์ของการชุมนุมที่แตกต่างกันออกไป การศึกษาการชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากทำให้เข้าใจสถานการณ์ และทิศทางของการชุมนุมที่กำลังจะเกิดขึ้น ทำให้กองทัพบกสามารถเตรียมแนวทางการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะป้องกันความรุนแรงซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บของผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง การศึกษาเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองต่างๆ และมาตรการของรัฐในการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมือง ในห้วง พ.ศ. 2548-2557 จะทำให้เราเข้าใจรูปแบบการชุมนุม วัตถุประสงค์ของการชุมนุม และข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมือง ซึ่งจะช่วยให้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการชุมนุมทางการเมืองเป็นไปอย่างอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรง และการสูญเสียชีวิตของผู้ชุมนุม และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่

พลตรี

(อภิรักษ์ต์ คงสมพงษ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตในการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีการชุมนุมทางการเมือง	4
สงครามประชาธิปไตย	4
วงจรอุบาทว์	6
	9
	11
	13
	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองระหว่าง พ.ศ.2548 – 2557	
และแนวทางการแก้ปัญหาของกองทัพบก	26
. . .2548-2549 (
)	26
	32
	37

()

	พฤษภาคม พ.ศ. 2551 (19 กันยายน พ.ศ. 2549 -)	43
		(.)		45
		. 2551		51
		(.)		
4	. 2552			59
				87
				87
5				116
				118
				119
				121
				126

2-1		7
4-1	. . .	94
4-2	. . .	111

บทที่ 1

ในระหว่าง พ.ศ. 2548 - 2557

หลายครั้งด้วยกัน ซึ่งในแต่ละครั้งได้มีการ

(.)

(.)

แต่ละครั้งมีรูปแบบ และเบื้องหลังที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

1. . . 2548 - 2557

2. . . 2548 -

2557

3.

4.

5.

6.

. . 2557

. . 2548 - 2557

(.) 22

(Primary Data) (Qualitative Research)
(Secondary Data)

(Content Analysis) . . 2548 - 2557 (Interview)

เจ้าหน้าที่ และนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมือง

1.
.. 2548 - 2557
- 2.

!

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีการชุมนุมทางการเมือง

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์คือ เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ ศึกษารูปแบบ เหตุผล และเบื้องหลังของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในห้วง พ.ศ. 2548-2557 ศึกษาผลกระทบของการชุมนุมทางการเมืองในด้านต่างๆ ในห้วงดังกล่าว ศึกษาบทบาทของกองทัพและการชุมนุมทางการเมือง และศึกษาปัญหา และอุปสรรคของเจ้าหน้าที่รัฐในการควบคุมผู้ชุมนุมทางการเมือง ในบทที่ 2 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวคิด และทฤษฎีที่ผู้วิจัยจะใช้ในการศึกษา และวิเคราะห์เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยในห้วง พ.ศ. 2548-2557 ซึ่งมีอยู่ 3 แนวคิด หรือทฤษฎี คือ สองนคราประชาธิปไตย วงจรอุบาทว์ และการเมืองภาคประชาชน (civil society) หลังจากนั้นจะเป็นการศึกษาการชุมนุมทางการเมืองในต่างประเทศ และในส่วนสุดท้ายจะทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สองนคราประชาธิปไตย

ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ได้นำเสนอทฤษฎีสองนคราประชาธิปไตยใน พ.ศ. 2537 เพื่ออธิบายถึงความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยในห้วง พ.ศ. 2533-2536 ซึ่งถึงแม้จะผ่านมา 21 ปีแล้ว ทฤษฎีนี้ก็ยังคงสามารถใช้อธิบายสถานการณ์การเมืองในห้วง พ.ศ. 2548-2557 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีสองนคราประชาธิปไตยแบ่งประเทศไทยออกเป็นสองนครา นคราแรกคือ “เมือง” ซึ่งมีชนชั้นกลางเป็นฐานเสียงหลัก นคราที่สองคือ “ชนบท” ซึ่งมีชนชั้นล่าง หรือ ชาวนา ชาวไร่ เป็นฐานเสียงหลัก หัวใจของทฤษฎีนี้ก็คือชาวชนบทเป็นผู้เลือกรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศ เนื่องจากเป็นเสียงส่วนใหญ่ในประเทศ ในขณะที่ชาวเมืองเป็นผู้ที่ล้มรัฐบาลเนื่องจากชาวเมืองไม่ยอมรับรัฐบาลที่ชาวชนบทเลือกเข้ามาบริหารประเทศเนื่องจากชาวเมืองมองว่านักการเมืองที่ชาวชนบทเลือกมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมในการบริหารประเทศ หรือ ใช้วิธีซื้อเสียงเข้ามา ซึ่งเป็นที่มาของการคอร์รัปชัน ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ เชื่อว่า “ความขัดแย้งระหว่างเมืองกับชนบท น่าจะเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้การเมืองไทย เหวี่ยงไปมาระหว่างอำมาตยาธิปไตยที่ล่าหลังกับประชาธิปไตยที่ขาดความชอบธรรม” (ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ 2556 น.1) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าทฤษฎีนี้สามารถอธิบายถึงสาเหตุของความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย

ซึ่งทำให้เกิดการชุมนุมทางการเมืองโดยชาวเมือง และชาวชนบทเพื่อสนับสนุน หรือล้มรัฐบาล
ในห้วง พ.ศ.2548-2557

ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ มองว่าชาวเมืองซึ่งประกอบด้วยชนชั้นกลาง และชาวชนบท
ซึ่งประกอบด้วย ชาวนา ชาวไร่ นั้นมีมุมมองต่อระบบประชาธิปไตยที่ไม่เหมือนกันทำให้เกิด
ความขัดแย้ง และทำให้ไม่ยอมรับกัน ชาวเมืองนั้นใช้มาตรฐานตะวันตกในการเลือกนักการเมือง
ซึ่งคำนึงถึงความโปร่งใส นโยบาย อุดมการณ์ และความสามารถของนักการเมือง และพรรค
การเมืองในการบริหารประเทศ นอกจากนั้นชาวเมืองยังต่อต้านการซื้อเสียงอย่างเด็ดขาด ในมุมที่
กลับกันชาวชนบทนั้นมองการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของระบบอุปถัมภ์ ใครที่มีบุญคุณ เป็นพวกพ้อง
หรือให้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ จะได้รับคะแนนเสียงจากชาวนา ชาวไร่ โดยที่ไม่ได้คำนึงถึง
อุดมการณ์ ความรู้ความสามารถของนักการเมืองในแบบที่ชาวเมืองเป็นข้อแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิด
เกิดความขัดแย้งระหว่างสองนครา ดังที่ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ กล่าวไว้ว่า “ในรอบ 20 ปีมานี้
ชนชั้นกลางเป็นฐานให้กับการโค่นล้มระบบเผด็จการทหาร ด้วยความหวังว่าจะเห็นประชาธิปไตย
แบบที่ตนเองต้องการ แต่ความเป็นจริง ชาวชนบทซึ่งมีจำนวนมหาศาลคือผู้กำหนดชัยชนะ
ในการเลือกตั้งคุณลักษณะของพรรคและนักการเมืองที่ได้อำนาจจึงเป็นไปตามความเข้าใจต่อ
ประชาธิปไตยของชาวชนบท เสียงวิพากษ์วิจารณ์ของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ในเรื่องการ
คอร์รัปชัน และการซื้อขายเสียงของผู้สมัครจำนวนมาก ตั้งแต่ปลายยุค พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
เป็นต้นมาในแง่หนึ่งก็คือ ปฏิกริยาในเชิงลบที่ เมือง มีต่อระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีชนบทเป็น
ผู้ให้กำเนิด” (ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ 2556 น.9)

ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ได้แบ่งกลุ่มชาวเมืองซึ่งประกอบด้วยชนชั้นกลางออกเป็น
สองกลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มนักธุรกิจ-วิชาชีพ และกลุ่มนักปฏิรูปสังคม กลุ่มนักธุรกิจ-วิชาชีพต้องการ
รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ และเน้นที่การบริหารเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนกลุ่มนักปฏิรูปสังคม
ซึ่งประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ นักวิชาการ และนักเคลื่อนไหวองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)
ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีบทบาทที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มแรกจะเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และประโยชน์
ส่วนตัวเป็นหลัก กลุ่มที่สองนั้นเน้นที่เสรีภาพทางการเมือง ความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ และ
การพัฒนาชนบท ซึ่งกลุ่มนักปฏิรูปสังคมจะมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะ
เปลี่ยนแปลงระบบ และสังคมไปในทิศทางที่เป็นไปตามอุดมการณ์

ข้อสังเกตสำคัญที่ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ เสนอคือ ถึงแม้ว่าชาวชนบทจะเป็นผู้ที่
ตั้งรัฐบาลด้วยเสียงข้างมาก แต่พวกเขาไม่สามารถที่จะกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้ตามที่ต้องการ
เนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับชาวเมืองมากกว่าเพราะหวังเกรงต่อกระแสต่อต้านทางการเมือง
ของชนชั้นกลางซึ่งหากขยายออกเป็นวงกว้างอาจทำให้เกิดการล้มรัฐบาลได้ดังที่ได้เกิดขึ้นในอดีต

ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ มีความเห็นว่าสองนครานั้นอยู่ร่วมกันได้เนื่องจากมีระบบแบ่งปันเรื่องเวลา ระบบแบ่งปันเรื่องพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่ระบบแบ่งปันเรื่องอำนาจ (ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2556) ในนคราชนบทนั้น เวลาของประชาธิปไตยเกี่ยวข้องกับเวลาของการเลือกตั้ง ณ เวลานั้นชาวไร่ ชาวนามีอำนาจในการเลือกกว่าใครจะเป็นผู้แทนของพวกเขาในรัฐสภา ในขณะที่นคราเมือง เวลาของประชาธิปไตยของชาวเมืองนั้นรวมถึงเวลาอื่น ๆ นอกเหนือจากการเลือกตั้งด้วย ชาวเมืองเชื่อว่าพวกเขามีเวลาในการแสดงสิทธิในการเรียกร้องให้รัฐบาลทำตามที่ตนเองต้องการเนื่องจากชาวเมืองมีต้นทุนทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่แตกต่างจากชาวไร่ชาวนา

ระบบแบ่งปันเรื่องพื้นที่หมายความว่าพื้นที่ทางการเมืองที่ชาวเมืองและชาวชนบทใช้ในการเรียกร้องสิทธิของตน ชาวชนบทนั้นเชื่อว่าพื้นที่ทางการเมืองนั้นเป็นพื้นที่สาธารณะและปรากฏในห้วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งซึ่งก็คือหาเลือกตั้ง ส่วนชาวเมืองเชื่อว่าพื้นที่ทางการเมืองเป็นพื้นที่สาธารณะ และเกิดขึ้นทุกห้วงเวลาไม่ใช่เฉพาะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ชาวเมืองเชื่อว่าพวกเขาสามารถมีส่วนร่วมกับการเมืองตลอดเวลาในทุกพื้นที่ เมื่อนำทั้งสองระบบมารวมกันจะได้ระบบแบ่งปันอำนาจ ซึ่งคือการแบ่งอำนาจระหว่างชาวเมืองและชาวชนบทในระบบประชาธิปไตย

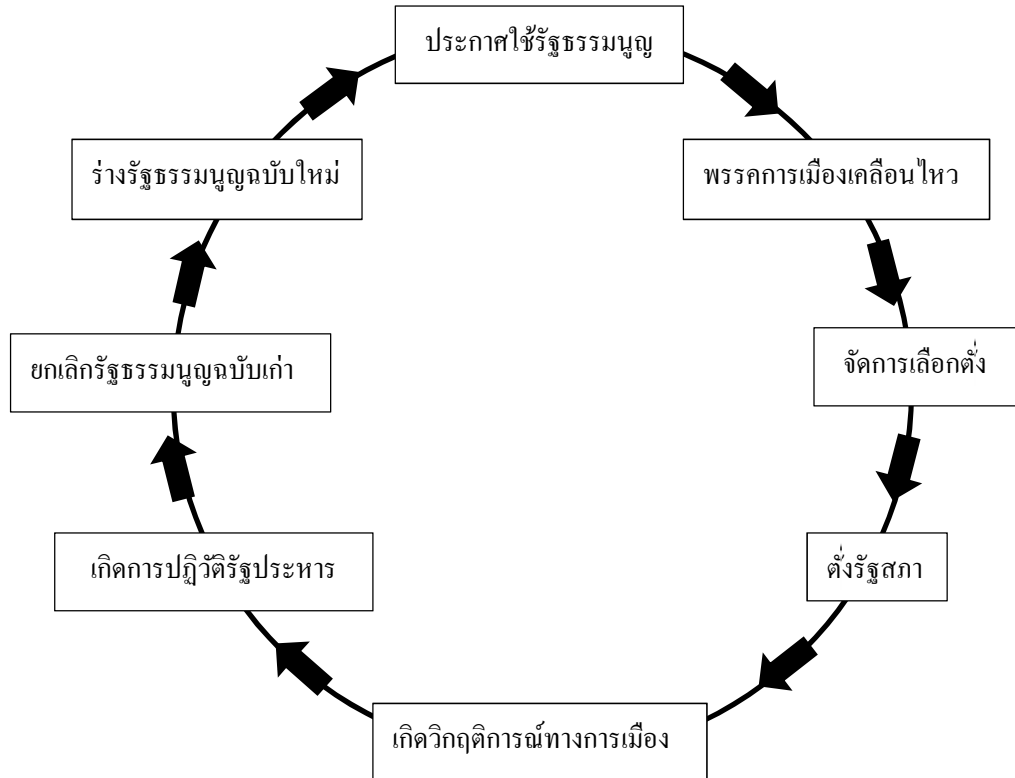
ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ เชื่อว่า “สองนครามันอยู่ได้ถ้าเราจัดเวลาให้ถูกต้อง จัดทำให้ถูกต้องไม่มีปัญหา เวลาที่มาเจอกันในหาเลือกตั้ง นคราที่หนึ่งเลือกแล้วก็กลับ นคราที่สองอาจบอกว่าไม่กลับยังคงอยู่ฝัก ก็ไม่มีปัญหา” (ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ 2556 น.87)

วงจรรูบาทว์

ในปี พ.ศ.2525 ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองของไทยในห้วงกว่าห้าสิบปีที่ผ่านมาว่ามีลักษณะวนเวียนอยู่ใน “วงจรรูบาทว์” หรือ “The vicious circle of Thai politics” ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช อธิบายถึงวงจรรูบาทว์ไว้ดังนี้ (ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช พ.ศ.2530 น.1)

“หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ก็มีการเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง มีการเลือกตั้ง มีรัฐสภา ต่อจากนั้นก็มักจะมีวิกฤตการณ์ทางการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดการปฏิวัติรัฐประหาร แล้วก็มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเช่นนี้เกิดขึ้นซ้ำๆ ซากๆ ตลอดระยะเวลาห้าสิบกว่าปี ที่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย”

แผนภาพที่ 2 - 1 วงจรอุบาทว์ของการพัฒนาทางการเมืองไทย

ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวว่าวงจรอุบาทว์นี้มีลักษณะเป็นวัฏจักรและมีระยะเวลา ระหว่างขึ้นขึ้นขึ้นอยู่กับสภาพและสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในห้วงเวลานั้นๆ อย่างไรก็ดี ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช เชื่อว่าระบบการเมืองไทยไม่จำเป็นจะต้องพัฒนาไปสู่ระบอบประชาธิปไตย อาจจะพัฒนาไปสู่ระบอบเผด็จการ หรือระบอบกึ่งประชาธิปไตยก็ย่อมได้ ซึ่งสิ่งสำคัญที่ชี้ว่าระบบการเมืองเป็นแบบไหนคือลักษณะของรัฐธรรมนูญ สิทธิเสรีภาพและสิทธิทางการเมืองของประชาชน และสภาพการณ์ทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในอดีตจนถึงปัจจุบันทำให้ระบอบการเมืองชะงักและไม่ต่อเนื่องซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือไม่มีระบอบการปกครองชนิดใดที่สามารถบรรลุถึงความเป็นสถาบันได้ และทำให้การเมืองไทยไร้เสถียรภาพ (ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช พ.ศ.2530)

เงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประการ ดังนี้ (ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช พ.ศ.2530)

1. เงื่อนไขทางความมั่นคงและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ
2. เงื่อนไขทางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม
3. เงื่อนไขทางอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกของระบบการเมือง

4. เงื่อนไขทางวัฒนธรรม

5. เงื่อนไขทางขั้นตอนของการพัฒนาและลักษณะของอำนาจทางการเมือง

1. **เงื่อนไขความมั่นคงและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ** สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 แนวคิด คือกลุ่มที่มีความคิดว่าระบอบประชาธิปไตยมีผลโดยตรงต่อความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาค กลุ่มที่มีความคิดว่าความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาคมีผลโดยตรงต่อระบอบประชาธิปไตย และกลุ่มที่มีความคิดว่าระบอบประชาธิปไตยกับความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาคไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลย

กลุ่มที่มีความคิดว่าระบอบประชาธิปไตยมีผลโดยตรงต่อความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาค มีแนวความคิดว่าระบอบประชาธิปไตยนั้นมีการแข่งขันทางการเมืองสูงทำให้อำนาจในการต่อรองกระจายไปสู่คนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งทำให้เกิดความเสมอภาคทางเศรษฐกิจมากขึ้น กลุ่มที่มีความคิดว่าความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาคมีผลโดยตรงต่อระบอบประชาธิปไตย มีแนวความคิดว่าการที่ทรัพยากรทางเศรษฐกิจรวมตัวอยู่ที่คนกลุ่มเดียวทำให้สามารถควบคุมอำนาจทางการเมืองได้ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบอบประชาธิปไตยในทางลบ และ กลุ่มที่มีความคิดว่าระบอบประชาธิปไตยกับความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาคไม่มีความเกี่ยวข้องกัน มีความเห็นว่ากระบวนการพัฒนาทางวิชาการเป็นตัวกำหนดการกระจายทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทรัพยากรทางการเมือง

2. **เงื่อนไขทางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม** มีแนวความคิดว่าถ้าโครงสร้างสังคมมีการกระจายมากยิ่งขึ้น และมีอิสระทางการเมือง โครงสร้างย่อยๆ เหล่านี้จะทำให้สามารถจำกัดอำนาจของรัฐและสามารถควบคุมรัฐได้โดยพลังของสังคมซึ่งสถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสนับสนุนการควบคุมอำนาจรัฐ แนวความคิดนี้เชื่อว่ากลุ่มชนชั้นกลางที่มีอิสระทางการเมืองจะผลักดันระบอบประชาธิปไตยและทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีเสถียรภาพ

3. **เงื่อนไขทางอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกระบบการเมือง** มีแนวความคิดว่าประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตย เช่น อังกฤษ และอเมริกา มักจะนำระบบการปกครองของประเทศนั้นๆ มาใช้ในประเทศตนเองหลังจากได้รับเอกราช

4. **เงื่อนไขทางวัฒนธรรม** มีแนวความคิดว่าวัฒนธรรมทางการเมืองในบางสังคมนั้นสนับสนุนให้มีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ในขณะที่วัฒนธรรมทางการเมืองในบางสังคมนั้นไม่สนับสนุนให้มีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีนักวิชาการบางกลุ่มเห็นว่ศาสนาบางศาสนาเอื้อต่อการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย เช่น ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ แต่ศาสนาบางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สังคมยอมรับการปกครองแบบเผด็จการ เช่น ลัทธิขงจื้อ เป็นต้น

5. **เงื่อนไขทางขั้นตอนของการพัฒนาและลักษณะของอำนาจทางการเมือง** มีแนวความคิดว่าการที่กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความตึงเครียดและความคาดหวังในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในสถานะที่ระบอบประชาธิปไตยยังไม่มี ความมั่นคง ซึ่งแตกต่างจากขั้นตอนการพัฒนาของประเทศตะวันตกในอดีตที่สถาบันการเมือง และสถาบันเศรษฐกิจพัฒนาอย่างช้าๆ ทำให้มีแรงกดดันในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะของอำนาจทางการเมืองนั้น ในประเทศที่กำลังพัฒนารัฐบาลกลางมีความสำคัญด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ทำให้เมืองหลวงเป็นศูนย์รวมของทุกสิ่งซึ่งทำให้ความเจริญเกิดขึ้นเฉพาะในเมืองหลวง และทำให้การแข่งขันทางการเมืองเป็น zero-sum game เนื่องจากการเมืองระดับชาติเท่านั้น

การเมืองภาคประชาชน

ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ให้คำจำกัดความของการเมืองภาคประชาชนว่า “โดยทฤษฎีแล้ว การเมืองภาคประชาชนคือการเมืองแบบมีส่วนร่วมของพลเมือง (Participatory Democracy) ซึ่งครอบคลุมทั้งการเคลื่อนไหวของสาธารณชนทั่วไปในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายหรือกิจสาธารณะ และการเคลื่อนไหวของประชาชนเฉพาะกลุ่มเพื่อแสดงสิทธิในการกำหนดวิถีชีวิตตนเอง หรือเพื่อยับยั้งการกระทำของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของพวกเขา” (ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2557 น.140) ซึ่งการเมืองภาคประชาชนนั้นจะเกิดขึ้นได้นั้น ระบอบการเมืองที่รองรับต้องมีเงื่อนไขที่สำคัญอย่างน้อยสองประการคือ

1. พื้นที่สาธารณะ (Public Space) การเมืองภาคประชาชนจะเกิดขึ้นได้ต้องมีพื้นที่สาธารณะเพื่อรองรับการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมือง และผลกระทบต่อสังคมในด้านต่างๆ

2. การยอมรับโดยกฎหมายถึงสิทธิของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยสันติ เช่น การชุมนุมทางการเมือง การนัดหยุดงาน หรือการไม่ฟังคำสั่งรัฐบาล

การเมืองภาคประชาชนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของประชาสังคม (Civil Society) แต่แตกต่างตรงที่ประชาสังคมนั้นคือการรวมทุกองค์ประกอบของสังคมที่ไม่ใช่ภาครัฐไว้ด้วยกัน ซึ่งมีนักวิชาการหลายกลุ่มเห็นว่าการเมืองภาคประชาชนก็คือประชาสังคมนั่นเอง นอกจากนั้นความหมายของประชาสังคมนั้นหลากหลายตามมุมมองของผู้ที่ใช้ทฤษฎีนี้

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม ให้ความหมายของประชาสังคมว่า “สังคมที่ประชาชนทั่วไปมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชน โดยอาศัยองค์กร กลไก กระบวนการและกิจกรรมอันหลากหลายที่ประชาชนจัดขึ้น หรือหมายถึงส่วนของสังคมที่ไม่ใช่

ภาครัฐ ซึ่งดำเนินงานโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย และไม่ใช่ภาครัฐกิจ ซึ่งดำเนินงานโดยไม่ได้มุ่งหวังกำไร” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2557 น.141)

ในความคิดของ ศาสตราจารย์ชยอนันต์ สมุทวณิช นั้นประชาสังคม “ควรหมายถึงทุกๆ ส่วนของสังคมโดยรวมถึงภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนด้วย ถือว่าทั้งหมดเป็น Civil Society แต่ถ้าถือแบบตะวันตกแยก Civil Society คือส่วนที่อยู่นอก State นอกภาครัฐ แต่ในความหมายของผม หมายถึงทุกฝ่ายเข้ามาเป็น partnership กัน” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2557 น.142)

ธีรยุทธ บุญมี เสนอความคิดเกี่ยวกับประชาสังคมในประเทศไทยโดยเรียกทฤษฎีนี้ว่า “ทฤษฎีสังคมเข้มแข็ง” ซึ่งส่งเสริมให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนในด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ธีรยุทธ บุญมี มีความเห็นว่าประชาสังคมนั้นไม่รวมถึงรัฐ ซึ่งเป็นแนวความคิดเดียวกับนักวิชาการฝั่งตะวันตก ประชาสังคมเป็นการถ่วงดุลอำนาจรัฐโดยส่วน ธุรกิจ วิชาชีพ ปัญญาชน นักศึกษา ชาวบ้าน นักการเมือง (ธีรยุทธ บุญมี 2536)

ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ให้นิยามแนวคิดประชาสังคมว่าหมายถึง “เครือข่าย กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ สถาบัน และชุมชนที่มีกิจกรรมหรือมีการเคลื่อนไหวอยู่ ระหว่างรัฐ (State) กับปัจเจกชน (Individuals)” (ดร. เอนก เหล่าธรรมทัศน์ 2556 น.23) ซึ่งมีสองเงื่อนไขสำคัญคือ

1. ไม่ยินยอมให้รัฐชี้นำหรือสั่งการ และสามารถกำกับดูแลรัฐ และคัดค้านรัฐได้ ในขณะที่สามารถร่วมมือกับรัฐได้
2. ไม่เห็นด้วยกับลัทธิปัจเจกชนนิยมสุดขั้ว แต่สนับสนุนให้ปัจเจกชนรวมกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม ในขณะที่สามารถเรียกร้องผลประโยชน์ของกลุ่มได้

ประชาสังคมตามแนวคิดของ ดร. เอนก เหล่าธรรมทัศน์ นั้นมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ รัฐ ประชาสังคม และปัจเจกชน ซึ่งเป็นอิสระต่อกัน ในขณะที่เดียวกันก็มีความเชื่อมโยงกัน ทั้งในรูปแบบความร่วมมือ และความขัดแย้ง ประชาสังคมที่ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ เสนอนั้น “เน้นที่การประสานสามัคคีและการร่วมมือ หรือรวมตัวของกลุ่มต่างๆ รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ชนชั้น และขบวนการทางสังคม เข้าด้วยกันเป็นประชาสังคม แต่ประชาสังคมที่จะสร้างขึ้นนั้น ต้องเป็นประชาสังคมที่มุ่งเคลื่อนไหวเพื่อลดอำนาจหน้าที่ และบทบาทของรัฐต่อสังคมลงไปด้วย มิใช่เป็นประชาสังคมที่คอยแต่จะแก่งแย่งแข่งขันชิงกันเอาสิทธิประโยชน์จากรัฐแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น” (ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ 2556 น.24) จะเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวสนับสนุนให้ประชาสังคมเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการบริหารจัดการประเทศ ในขณะเดียวกันก็เห็นว่ารัฐควรลดขนาด บทบาท และอำนาจลง

การเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ทิศทางด้วยกัน ซึ่งในบางครั้งอาจเกิดขึ้นพร้อมกัน หรือพัฒนาไปเป็นอีกทิศทางหนึ่งได้ (ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ 2556)

1. การเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ปัญหาที่ไม่ได้รับการเหลียวแล
2. การเคลื่อนไหวที่มุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ
3. การประท้วงอำนาจรัฐ และเรียกร้องให้โอนถ่ายอำนาจที่รัฐเคยมีมาเป็นของประชาชน
4. การร่วมมือเชิงวิพากษ์ (Critical Cooperation) กับรัฐ หรือที่รัฐเกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์ (Constructive Engagement) เพื่อเบียดแย่งพื้นที่ในกระบวนการใช้อำนาจมาเป็นของประชาสังคม

การเมืองภาคประชาชนในประเทศไทย

การเมืองภาคประชาชนเกิดขึ้นเนื่องจากเงื่อนไข 3 ประการ คือ การเข้าไม่ถึง (Inaccessibility) ความไม่พอเพียง (Inadequacy) และ ความจำเป็นทางการเมือง (Political Necessity) การเข้าไม่ถึงหมายความถึงการที่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการใช้อำนาจของรัฐ ความไม่พอเพียงหมายความถึงความไม่พอเพียงของระบอบประชาธิปไตยระบบตัวแทนผู้แทนในการตอบสนองความต้องการของประชาชน ความจำเป็นทางการเมืองหมายถึงความจำเป็นที่ประชาชนต้องออกมาเคลื่อนไหวเพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของตนเอง (ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556)

ในงานวิจัยของ ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล (2556) ได้อ้างอิงบทสัมภาษณ์ของนักวิชาการ และนักเคลื่อนไหวหลายท่านถึงเหตุผลของการที่ประชาชนต้องออกมาต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองซึ่งแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องของระบอบรัฐสภาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ประชาชนได้รับ

ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้ความเห็นว่า “มันเป็นประชาธิปไตยในบริบทของกลุ่มผู้นำเศรษฐกิจที่ใช้รัฐสภาเป็นตัวครอบเป็นตัวควบคุมสังคม” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.93)

ศาสตราจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์ ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน มีความเห็นว่า “ประชาธิปไตยที่เรารู้จักมันเป็นรูปแบบตายตัว มันพัฒนามาในช่วงประมาณศตวรรษที่ 19 ในสภาพสังคมที่ไม่เหมือนปัจจุบันเลย...สภาพสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันนี้ ทำให้ทั้งโลกพบว่าประชาธิปไตยในรูปแบบเก่ามันไม่เวิร์กอีกต่อไป คือ เราไม่สามารถจะยกการ

ตัดสินใจให้คนจำนวนน้อยที่มีการศึกษา แม้จะเป็นคนดีก็ตาม...” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.93)

พิภพ ชงไชย ที่ปรึกษาคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) มีทัศนคติ ดังนี้ “ในระบบประชาธิปไตยทุกประเทศ การเมืองภาคตัวแทนไม่สามารถตอบสนองชาวบ้านได้ มันสนองได้เฉพาะบางกลุ่ม ซึ่งทั่วโลกยอมรับความล้มเหลวของประชาธิปไตยแบบตัวแทน เขาจึงสร้างระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมขึ้นมา...” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.93)

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ ประธานคณะกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหาของ สหพันธ์เกษตรกร ให้ความเห็นที่ “ไม่ได้แก้ปัญหประชาชนที่รากหญ้า มันเป็นการเมืองที่มุ่ง จัดสรรระบบอำนาจภายในของชนชั้นนำ ไม่ใช่การเมืองเพื่อประชาชน...” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.94)

วนิดา ดันติวิทยาพิทักษ์ ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน ให้ความเห็นที่ “เป็นโครงสร้างที่ ออกแบบโดยส่วนกลาง หรือออกแบบโดยคนมีอำนาจไม่กี่คนที่อยู่ข้างบน เพราะฉะนั้นในการ ออกแบบจึงมุ่งคัดเลือกเอากลุ่มคนที่เป็นพวกเดียวกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีความคิดที่ สอดคล้องกันเข้ามามากกว่า เพราะฉะนั้นการเลือกตั้งทุกระดับที่บอกว่าจะสามารถคัดเลือกตัวแทน ของคนส่วนใหญ่เข้าไป มันถึงไม่ประสบความสำเร็จ...” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.94)

ธนสวรรค์ เจริญเมือง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีมุมมองว่า “ประชาชน ของเรามีหลายลำดับชั้น พอการเลือกตั้งกลายเป็นกลไกที่มีความสำคัญยิ่งในการคัดสรรคน เข้าสู่สภา มันก็ทำให้กระบวนการคัดสรรไปเอื้อประโยชน์ให้กับคนที่มีความได้เปรียบ...คนที่ชนะ เลือกตั้งไม่ได้เป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนหลายส่วน ประชาธิปไตยของเราไม่ได้เป็นตัวแทน ของคนทั้งหมด” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.94)

จากผลการวิจัยของประภาส ปิ่นตบและคณะ พบว่า “ในระหว่างปี พ.ศ. 2531 – 2535 ซึ่งส่วนใหญ่ประเทศไทยอยู่ภายใต้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ในบรรดามติของคณะรัฐมนตรี จำนวนทั้งหมด 2,294 มติ มีเพียง 46 มติหรือร้อยละ 2 เท่านั้น ที่เป็นการพิจารณาข้อเรียกร้อง ของกลุ่มประชาชน ในขณะที่ประเด็นของกลุ่มทุนไทย รัฐวิสาหกิจล้วนแล้วแต่ได้รับการนำมา พิจารณามากกว่าทั้งสิ้น (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.95)

ประวัติการเมืองภาคประชาชนในประเทศไทย

นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นว่า การเมืองภาคประชาชนในประเทศไทยเกิดขึ้นพร้อมกับเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการเรียกร้องสิทธิโดยประชาชน และหลังจากนั้นเพียง 1 เดือน ได้มีการก่อตั้งสหภาพเพื่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในระหว่างปี พ.ศ.2516 – 2519 องค์กรนักศึกษา และประชาชนต่างๆ เช่น ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ศูนย์พิทักษ์สิทธิครู และสหพันธ์ชาวนาชาวไร่ และอื่นๆ ได้ออกมาชุมนุมประท้วงเพื่อปกป้องผลประโยชน์ตัวเอง อย่างไรก็ตามการออกมาเรียกร้องสิทธิขององค์กรต่างๆ ก็ได้ยุติลงหลังจากเกิดการรัฐประหารเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 ซึ่งกลุ่มนักศึกษาและประชาชนบางส่วนยังคงต่อสู้กับรัฐบาลโดยการเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในห้วงเวลานั้น การเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเรียกร้องสิทธิของประชาชนมักจะถูกโยงโดยรัฐบาลว่า เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์ การเมืองภาคประชาชนในประเทศไทยกลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งหลังจากที่สงครามการต่อสู้ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ไทยสิ้นสุดลง

ในห้วงเวลานี้ตัวแสดงที่จะมีบทบาทต่อการเมืองภาคประชาชนในอนาคต ก็เริ่มปรากฏตัวในสังคมไทยซึ่งก็คือ องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ Non – Governmental Organization (NGO) ซึ่งบทบาทของเอ็นจีโอ คือ เป็นคนกลางที่คอยประสานงาน และเจรจาระหว่างรัฐบาล ภาคธุรกิจ และประชาชน ซึ่ง “แนวทางในแบบเอ็นจีโอซึ่งเน้นการดูแลตนเองของชุมชนท้องถิ่น และลดบทบาทในการพัฒนาของรัฐลงได้กลายเป็นทางเลือกที่สามในบรรยากาศที่ไม่มีขบวนการปฏิวัติเหลืออยู่อีกต่อไป” (ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.156) ในห้วงเวลาต่อมาเอ็นจีโอบางกลุ่มกลายเป็นแกนนำการเมืองภาคประชาชน เช่น การเคลื่อนไหวของสมัชชาคนจน และกลุ่มชาวบ้านปากมด เป็นต้น ในปี พ.ศ.2544 มีองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร จำนวน 55,805 องค์กร (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2545)

พิภพ ธงไชย ที่ปรึกษาคณะกรรมการณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) ให้ความเห็นว่า เอ็นจีโอในประเทศไทยมีอยู่ 3 แบบด้วยกันคือ แบบสังคมสงเคราะห์ แบบสนับสนุนแนวทางพัฒนากระแสหลัก หรือสนับสนุนรัฐบาล และแบบสนับสนุนแนวทางกระแสทางเลือก ซึ่งคือ กลุ่มที่สนับสนุนแนวทางพัฒนาที่อยู่ระหว่างกระแสหลัก กับกระแสทางเลือกโดยร่วมมือกับรัฐบาล (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556)

อย่างไรก็ตามกลุ่มเอ็นจีโอ ก็มีหลายวัตถุประสงค์ในการเข้ามาเคลื่อนไหวในประเทศไทย ดังที่ วีระ สมความคิด เลขาธิการเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน (คปต.) ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “เอ็นจีโามีความสำคัญต่อการพัฒนาทั้งทางด้านการเมืองสังคม และเศรษฐกิจอย่างมาก...เพราะจะ

ให้ภาครัฐเข้ามาบริการตรงนี้ตามลำพังคงเป็นไปได้...แต่เราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ามันก็ย่อมมีของปลอมอยู่ในของจริง...แล้วก็มีเอ็นจีโอ ที่แฝงเข้ามาหรือว่ามีเจตนาซ่อนเร้น เป็นเครื่องมือต่างชาติ...เข้ามาเคลื่อนไหวเป็นตัวแทนบริษัทยักษ์ใหญ่ของโลกอะไรต่างๆ เพื่อปกป้องผลประโยชน์แล้วก็ไม่อยากให้เราที่มีความเจริญในด้าน” (ใน ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 2556 น.158-159) อย่างไรก็ตามเอ็นจีโอก็เป็นพลังเสริมให้กับกลุ่มประชาชนที่ออกมาต่อสู้เรียกร้องเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเองไม่ว่าจะต่อสู้กับรัฐ หรือภาครัฐกิจก็ตาม

นอกจากกลุ่มเอ็นจีโอแล้ว การเคลื่อนไหวของภาคประชาชน โดยปัญญาชน สาธารณะ และกลุ่มผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ขับเคลื่อนการเมืองภาคประชาชนในประเทศไทย ในปี พ.ศ.2522 กลุ่มนักวิชาการ นักการเมืองหัวก้าวหน้า นักศึกษาและประชาชนจากอาชีพต่างๆ ได้ก่อตั้งโครงการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ ผลักดันให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2521 ให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ครป. ทำหน้าที่เป็นเวทีสาธารณะในการถกแถลง พบปะพูดคุยระหว่างผู้ที่มีอุดมการณ์เดียวกันในการพัฒนาระบบการปกครองในประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ซึ่ง ครป. นับว่าเป็นช่องทางใหม่ในการเคลื่อนไหวของการเมืองภาคประชาชน อย่างไรก็ตาม ครป. ได้ยุติบทบาทลงในปี พ.ศ.2526 ในปี พ.ศ.2534 หลังจากเกิดการรัฐประหาร แนวคิดของ ครป. ได้ถูกนำกลับมาอีกครั้งโดย กลุ่มองค์กรสิทธิมนุษยชน องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มนักวิชาการและนักศึกษาจำนวน 20 องค์กร และเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2534 ได้มีการก่อตั้ง ครป. ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เพื่อต่อต้านรัฐบาลของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร และยังคงเคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยจนถึงปัจจุบัน เหตุการณ์นองเลือดในพฤษภาทมิฬทำให้กระแสการเมืองภาคประชาชนในประเทศไทยแผ่กว้างในสังคม เพื่อที่จะปรับปรุงระบบการเมืองให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้น และเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้เกิดองค์กรใหม่ที่สนับสนุนการเมืองภาคประชาชน และกลุ่มเอ็นจีโอเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ.2541 ครป. ได้ออกมาเคลื่อนไหวกดดันให้รัฐบาลเปิดเผยข้อตกลงกับ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และในปี พ.ศ.2542 ครป. ได้เรียกร้องให้รัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ยุบสภา และต่อมาในปี พ.ศ.2543 ได้จัดการชุมนุมเพื่อคัดค้านนโยบายเปิดเสรีด้านต่างๆ และยังคงกดดันให้รัฐบาลยุบสภา

หลังจากเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกมาเป็นรัฐบาล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คปพ.) เพื่อค้นหาแนวทางปฏิรูปการเมืองไทย ซึ่ง คปพ. ได้ยื่นข้อเสนอกรอบความคิดในการปฏิรูปการเมืองไทย ต่อรัฐบาล หนึ่งในประเด็นสำคัญในข้อเสนอดังกล่าวคือการสนับสนุนให้มีการเมืองภาคพลเมือง ซึ่งก็คือการเมืองภาคประชาชนนั่นเอง นอกจากนี้ คปพ. ได้เสนอให้จัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของ

นักการเมืองและรัฐบาล เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และผู้ตรวจการแผ่นดินของศาลรัฐสภา ซึ่งข้อเสนอของ คปพ. หลายข้อได้ถูกบรรจุอยู่ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540

รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 นับว่าเป็นก้าวสำคัญสำหรับการเมืองภาคประชาชนในประเทศไทยเนื่องจากได้สนับสนุนการมีส่วนร่วมของการเมืองภาคประชาชนในมาตราต่างๆ ดังนี้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540)

มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา 45 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

มาตรา 46 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 62 สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 76 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

มาตรา 170 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญนี้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาคด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 304 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา 307 ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา 303 ออกจากตำแหน่งได้ คำร้องขอดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา 307 ให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาออกจากตำแหน่งได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้การเมืองภาคประชาชนในประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 แสดงให้เห็นถึงการยอมรับ และการให้สิทธิแก่ประชาชนในการออกมาเคลื่อนไหว มีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการบ้านเมือง และในการตรวจสอบรัฐบาล ซึ่งรวมถึงการถอดถอนนักการเมืองได้ด้วย

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในระหว่างปี พ.ศ.2534 -2540 ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของประชาชนระดับรากหญ้าเพื่อเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ของตนเอง เช่น สมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน (สกย.อ.) และสมัชชาคนจน สมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน (สกย.อ.) รวมตัวกันเมื่อ มีนาคม พ.ศ.2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านร่าง พ.ร.บ.สภาการเกษตรแห่งชาติ ซึ่งในระยะแรกสมัชชาฯ ได้ใช้วิธียื่นจดหมายคัดค้านต่อรัฐบาล และจัดการสัมมนาเป็นหลัก แต่หลังจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปี พ.ศ.2535 สมัชชาฯ ได้เปลี่ยนแปลงแบบการเคลื่อนไหวมาเป็นการชุมนุมกดดันรัฐบาล ระหว่างปี พ.ศ.2536-2538 สมัชชาฯ ได้จัดการชุมนุมขึ้นหลายครั้ง นอกจากนี้ยังมีการเดินขบวนจากต่างจังหวัดเข้าสู่เมืองหลวงด้วย

สมัชชาคนจน ได้ถูกก่อตั้งเมื่อ 10 ธันวาคม พ.ศ.2538 โดยตัวแทนชุมชนท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นนโยบายของรัฐบาล หรือภาคเอกชน การชุมนุมครั้งแรกเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2539 ในสมัยรัฐบาลของ นายบรรหาร ศิลปอาชา เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการพัฒนา ซึ่งสมัชชาคนจนได้ทำการชุมนุมเป็นเวลา 28 วัน โดยมีผู้ชุมนุมกว่า 10,000 คน จาก 21 จังหวัด การชุมนุมของสมัชชาคนจนครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2540 เพื่อเรียกร้องให้ รัฐบาลของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ แก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ผลกระทบจากนโยบายของรัฐ และปัญหาเรื่องทรัพยากรต่างๆ

ในปี พ.ศ.2541 กลุ่มนักธุรกิจและนักวิชาการในชื่อ กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อคัดค้านร่างกฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจ 11 ฉบับ ที่รัฐบาลในขณะนั้นกำลังดำเนินการผ่านออกมาตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ ชุมนุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2541 และดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยการเปิดเวทีแสดงความเห็นสาธารณะจนถึงปี พ.ศ.2544 กลุ่มพันธมิตรเป็นการรวมตัวของ 45 องค์กร เช่น กลุ่มสหภาพแรงงานและรัฐวิสาหกิจ สภานายความ และสมาพันธ์ประชาธิปไตย เป็นต้น

นอกจากกลุ่มพันธมิตรกู้ชาติที่ออกมาเคลื่อนไหวแล้ว วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการจัดตั้งองค์กรภาคประชาชน เช่น กลุ่มประชาธิปไตยเพื่อประชาชน (ปปช) ในปี พ.ศ.2543 ซึ่งมีการจัดกิจกรรมเปิดเวทีระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาให้ประเทศ และเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา นอกจากนั้นกลุ่มๆ ยังมีแนวคิดต่อต้านทุนข้ามชาติ

ในปลายปี พ.ศ.2543 มีการออกมาเคลื่อนไหวของปัญญาชนสาธารณะ โดยการแถลงการณ์ “ยุทธศาสตร์แก้วิกฤติชาติ” ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน เช่น ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี ศาสตราจารย์ชัชอนันต์ สมุทวณิช ศาสตราจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์ ศาสตราจารย์รังสรรค์ ฐานะพรพันธุ์ ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดค้านการเปิดเสรีในด้านต่างๆ และเป็นการต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์

การประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ทำให้หลายองค์กรซึ่งเป็นประชาชนระดับรากหญ้ากล้าที่จะออกมาชุมนุมเรียกร้องสิทธิ และผลประโยชน์ของกลุ่ม เช่น แนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ (นกน.) ที่ออกมาเคลื่อนไหวเรียกร้องเรื่องที่ดินทำกินและปัญหาหนี้สิน โดยมีสมาชิกกว่า 20,000 คนจากเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และลำพูน หลังจากนั้น นกน. ได้ขยายตัวออกเป็นสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) ซึ่งมีองค์กรเข้ามาเพิ่มอีก 7 องค์กร นอกจากกลุ่มเกษตรกรในภาคเหนือแล้ว ในช่วงระยะเวลาเดียวกันองค์กรระดับรากหญ้าอื่นๆ ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเอง เช่น กลุ่มต่อต้านการสร้างเขื่อน และกลุ่มต่อต้านมลพิษที่ออกมาจากโรงงาน เป็นต้น

เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่สำคัญในต่างประเทศ

การชุมนุมทางการเมืองเพื่อแสดงออกถึงจุดยืนทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องสิทธิ ผลประโยชน์ หรือแสดงการต่อต้านรัฐบาลนั้นเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่เรื่อยๆ ในประเทศต่างๆ ไม่ว่าประเทศนั้นจะมีระบอบการปกครองชนิดใดก็ตาม การชุมนุมทางการเมืองในแต่ละครั้งอาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง หรืออาจไม่ประสบผลสำเร็จก็ได้ สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจก็คือ รูปแบบการชุมนุม และมาตรการในการแก้ปัญหาการชุมนุมโดยรัฐบาลซึ่งจะสามารถนำมาเป็นบทเรียนสำหรับกองทัพในการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพอย่างไรก็ดี เนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองในประเทศต่างๆ นั้นมีมากมาย ผู้วิจัยจึงได้ยกตัวอย่างกรณีการชุมนุมทางการเมืองในประเทศจีน ประเทศพม่า และประเทศอียิปต์มาเพื่อศึกษารูปแบบการชุมนุม และมาตรการที่รัฐบาลใช้ในการแก้ปัญหาการชุมนุม

1. เหตุการณ์จตุรัสเทียนอันเหมิน 1989 ในประเทศจีน

หลังจากที่รัฐบาลเติ้งเสี่ยวผิงประกาศดำเนินนโยบายการปฏิรูปและเปิดเสรีประเทศในปี พ.ศ.2514 ทำให้เกิดกระบวนการซึ่งนำไปสู่ภาวะทันสมัย (Modernization) ในประเทศจีน ซึ่งเติ้งเสี่ยวผิงได้แบ่งการปฏิรูปออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ การปฏิรูปเศรษฐกิจ และการเปิดประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ.2522 รัฐบาลจีนยังได้มีการปฏิรูปการเมืองให้มีการปกครองแบบหลักนิติธรรม (Rule of Law) การปฏิรูปประเทศของเติ้งเสี่ยวผิงทำให้เกิดจุดเปลี่ยนขึ้นในสังคมจีนเป็นอย่างมาก การปฏิรูปทางเศรษฐกิจทำให้ชาวจีนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นพร้อมกับเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

ในขณะเดียวกัน กระบวนการซึ่งนำไปสู่ภาวะทันสมัยทำให้เกิดพลังภาคประชาชนในประเทศจีนสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐและกลุ่มนักศึกษาที่ไม่พอใจการแต่งตั้งและปรับตำแหน่งรัฐมนตรีใหม่ในปี พ.ศ.2528 กลุ่มที่สองคือ กลุ่มนักศึกษาที่มีแนวคิดก้าวหน้าซึ่งต้องการปฏิรูประบบการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย และต่อต้านการทุจริตโดยรัฐบาล และเจ้าหน้าที่รัฐ

ระหว่างวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2529 จนถึงวันที่ 2 มกราคม พ.ศ.2530 นักศึกษาจำนวนกว่า 1,000 คน จากมหาวิทยาลัยปักกิ่งได้ออกมาเดินขบวนประท้วงไปตามถนนสายๆ ต่างในปักกิ่ง และ มารวมตัวกันที่จตุรัสเทียนอันเหมินเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลปฏิรูปการเมือง และเรียกร้องให้มีประชาธิปไตยในประเทศ นอกจากนี้กลุ่มนักศึกษาได้วิพากษ์วิจารณ์การเลือกตั้งสภาผู้แทนประชาชนในระดับท้องถิ่นว่าไม่เป็นประชาธิปไตย การเรียกร้องประชาธิปไตยได้ขยายไปสู่เมืองใหญ่อื่นๆ เช่น หู่อาน และเซียงไฮ้ ตำรวจได้จับกุมแกนนำนักศึกษา และประชาชนที่เข้าร่วมการเดินขบวน ซึ่งทำให้นักศึกษาจากหลายมหาวิทยาลัยรวมตัวกันเพื่อกดดันให้รัฐบาลปล่อยตัว

แกนนำนักศึกษาและประชาชนที่ถูกจับกุม ในช่วงเย็นวันที่ 2 มกราคม พ.ศ.2530 กลุ่มนักศึกษาได้สลายตัวไปเมื่อรัฐบาลได้ปล่อยตัวแกนนำนักศึกษา และประชาชนที่ถูกจับกุม

เมื่อจีนประสบปัญหาสถานะเศรษฐกิจตกต่ำในปี พ.ศ.2532 กลุ่มนักศึกษาได้ออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้งหนึ่งโดยมีข้อเรียกร้อง 4 ประการ คือ 1) รัฐบาลต้องตรวจสอบการทุจริตและลงโทษผู้ที่มีความผิด 2) ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐเพื่อความโปร่งใส 3) รัฐบาลต้องให้สิทธิประชาชนในการเรียกร้องได้อย่างอิสระ 4) รัฐบาลต้องรับรองว่าการชุมนุมครั้งนี้ไม่ผิดกฎหมาย

ในวันที่ 15 เมษายน พ.ศ.2532 หูเย่าปัง (Hu Yaobang) อดีตผู้นำระดับสูงของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ผู้ซึ่งผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการเมืองและเศรษฐกิจของจีนได้เสียชีวิตลงหลังจากข่าวการเสียชีวิตของหูเย่าปังแพร่ออกสู่สังคม กลุ่มนักศึกษาในหลายพื้นที่ได้ออกมารวมตัวกันที่จัตุรัสเทียนอันเหมินเพื่อไว้อาลัยให้แก่ หูเย่าปัง ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้เกิดการชุมนุมในระยะแรก ในวันที่ 17 เมษายน พ.ศ.2532 นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เริ่มเข้ามาสมทบนักศึกษากลุ่มแรก มีการปราศรัยโดยนักศึกษาเกี่ยวกับความดีของ หูเย่าปัง และปัญหาสังคมต่างๆ เวลานั้นมีนักศึกษายู่ในจัตุรัสเทียนอันเหมินหลายพันคน และในวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.2532 นักศึกษาจำนวนกว่า 100,000 คน ร่วมกันเดินขบวนในจัตุรัสเทียนอันเหมินก่อนที่จะมีการจัดพิธีศพ หูเย่าปัง ในวันรุ่งขึ้น หลังจากนั้นกลุ่มนักศึกษาได้มีการจัดตั้งองค์กรอย่างเป็นทางการโดยใช้ชื่อว่า Beijing Students' Autonomous Federation และมีการเลือกผู้นำนักศึกษา ซึ่งแกนนำได้สั่งการให้นักศึกษาแสดงการประท้วงโดยการไม่เข้าห้องเรียนในมหาวิทยาลัยทั่วปักกิ่ง ในวันที่ 27 เมษายน พ.ศ.2532 สหภาพสั่งให้นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ในปักกิ่งกว่า 100,000 คน เดินขบวนบนถนนต่างๆ ในเมืองไปยังจัตุรัสเทียนอันเหมิน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากชาวเมืองเป็นอย่างดี กลุ่มนักศึกษาซึ่งมีจำนวนกว่า 300,000 คน ได้ริมอดอาหารประท้วงเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2532 เพื่อที่จะกดดันรัฐบาลให้ยอมรับข้อเสนอของพวกตนซึ่งการอดอาหารได้รับความเห็นใจจากประชาชนส่วนใหญ่ การชุมนุมในจัตุรัสเทียนอันเหมินก่อให้เกิดการประท้วงตามมหาวิทยาลัยในเมืองต่างๆ และนักศึกษาจากเมืองต่างๆ ได้เดินทางมาสมทบกลุ่มนักศึกษาที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน ในระหว่างการชุมนุม ผู้นำรัฐบาลพยายามเจรจากับแกนนำกลุ่มนักศึกษาหลายครั้งแต่ก็ไม่เป็นผล

ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2532 รัฐบาลจีนประกาศกฎอัยการศึก และเคลื่อนกำลังทหารเข้ามาปักกิ่งกว่า 200,000 นาย แต่กำลังทหารได้ถูกกลุ่มผู้ชุมนุมผลักดันจนต้องถอยร่นออกไปนอกตัวเมือง ในคืนวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ.2532 กำลังทหารได้เคลื่อนเข้าปักกิ่งจากทุกทิศทางและทำการโอบตึกกลุ่มผู้ชุมนุมทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิตจำนวนมาก กำลังทหารใช้รถยานเกราะในการฝ่าเครื่องกีดขวางที่กลุ่มผู้ชุมนุมได้นำมาขวางถนน เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้

ชาวเมืองปักกิ่ง และผู้ชุมนุมตอบโต้กำลังทหารด้วยความรุนแรงเช่นกัน กำลังทหารได้เคลื่อนที่เข้าปิดกั้นจตุรัสเทียนอันเหมินเพื่อเตรียมพร้อมจะเข้าสลายการชุมนุม แกนนำนักศึกษาได้ประกาศยุติการชุมนุม อย่างไรก็ตามผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ยังไม่ยินยอมถอนตัวและปักหลักชุมนุมต่อ หลังจากนั้นกำลังทหารก็ได้เข้าสลายการชุมนุมทำให้ผู้ชุมนุมต้องออกจากจตุรัสเทียนอันเหมินตามช่องทางที่กำลังทหารเปิดไว้ให้ ในวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ.2532 กลุ่มผู้ชุมนุมหลายพันคน พยายามที่จะเข้าไปยังจตุรัสเทียนอันเหมินแต่ไม่สามารถเข้าไปได้เนื่องจากกำลังทหารได้วางกำลังป้องกันไว้ และได้ยิงใส่กลุ่มผู้ชุมนุมทำให้ผู้ชุมนุมต้องถอยออกมา หลังจากนั้นรัฐบาลก็สามารถควบคุมสถานการณ์ในปักกิ่งได้ จำนวนผู้เสียชีวิต และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์จตุรัสเทียนอันเหมินนั้นไม่แน่ชัด เนื่องจากรัฐบาลจีนไม่เปิดเผยข้อมูลตามความเป็นจริงให้สาธารณะได้รับรู้ข้อมูลที่รัฐบาลประกาศคือ มีผู้ได้รับบาดเจ็บกว่า 7,000 คน และเสียชีวิตประมาณ 300 คน

2. เหตุการณ์การปฏิวัติผ้ากาสาหวัดสี (Saffron Revolution) ปี พ.ศ.2550

ในประเทศพม่า

ในปี พ.ศ.2550 เกิดการชุมนุมประท้วงครั้งใหญ่ในประเทศพม่าโดยกลุ่มพระสงฆ์และประชาชนที่ออกมาต่อต้านรัฐบาลในกรณีที่ยกเลิกการช่วยเหลือราคาน้ำมันในประเทศ และเรียกร้องให้มีประชาธิปไตย การชุมนุมครั้งนี้ได้ขยายตัวออกไปยังเมืองต่างๆ ทั่วประเทศ เนื่องจาก การชุมนุมประท้วงครั้งนี้มีพระสงฆ์เป็นแกนนำจึงได้ชื่อว่า เหตุการณ์การปฏิวัติผ้ากาสาหวัดสี (Saffron Revolution)

ในระยะแรกของการชุมนุม กลุ่มผู้ชุมนุมประกอบด้วยกลุ่มนักศึกษา และนักเคลื่อนไหวประชาธิปไตยที่ออกมาประท้วงที่รัฐบาลยกเลิกการช่วยเหลือราคาน้ำมันเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ.2550 ซึ่งทำให้ราคาน้ำมันเบนซิน และดีเซลเพิ่มขึ้น 66% ในขณะที่ราคาของก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้น 500% ทำให้ราคาสินค้าในตลาด เช่น อาหาร และค่าขนส่งปรับราคาสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งรัฐบาลพม่าได้ใช้กำลังในการสลายการชุมนุม และกลุ่มผู้ชุมนุมได้ถูกจับกุมและคุมขัง ในวันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2550 พระภิกษุสงฆ์นับพันรูปได้ออกมาร่วมการชุมนุมประท้วงโดยสันติในท้องถนนตามเมืองต่างๆ และในวันที่ 22 กันยายน พ.ศ.2550 พระภิกษุสงฆ์ประมาณ 2000 รูปได้เดินขบวนไปตามถนนในเมืองย่างกุ้ง ในขณะที่พระภิกษุสงฆ์ประมาณ 10,000 รูปเดินขบวนในเมืองมัณฑะเลย์ ขบวนพระภิกษุสงฆ์ในเมืองย่างกุ้งเคลื่อนขบวนผ่านหน้าที่พักของ ออง ซาน ซูจี ซึ่ง ออง ซาน ซูจี ได้ออกมาพบกลุ่มพระภิกษุสงฆ์ และแสดงการสนับสนุนการเคลื่อนไหวครั้งนี้ ในวันต่อมา พระภิกษุสงฆ์ประมาณ 15,000 รูป เดินขบวนไปตามถนนต่างๆ ในเมืองย่างกุ้ง เพื่อแสดงการประท้วงรัฐบาลโดยสันติวิธี และภายในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2550 กลุ่มผู้ชุมนุมในท้องถนนได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นหลายหมื่นคน

ในวันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2550 รัฐบาลพม่าประกาศเคอร์ฟิวในเมืองย่างกุ้ง และเมืองมัณฑะเลย์ และได้เคลื่อนกำลังทหารเข้าสู่เมืองย่างกุ้ง หลังจากนั้นรัฐบาลพม่าได้ใช้กำลังในการเข้าสลายการชุมนุมทำให้ผู้ชุมนุมได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ.2550 มีการใช้กำลังทหารบุกค้นตามวัดต่างๆ ทั่วประเทศ และมีการจับกุมพระสงฆ์เป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันผู้ชุมนุมกว่า 50,000 คน ได้มารวมตัวกันบนท้องถนนในเมืองย่างกุ้ง และในวันเดียวกัน ผู้แทนพิเศษจากสหประชาชาติ อิบราฮิม กัมบารี (Ibrahim Gambari) ได้เดินทางเข้ามาสังเกตการณ์สถานการณ์ในประเทศพม่าตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ในห้วงระยะเวลาดังกล่าว รัฐบาลพม่าพยายามที่จะปิดกั้นสังคมจากข่าวสารการชุมนุมประท้วงโดยการตัดระบบอินเทอร์เน็ต และจับกุมผู้ชุมนุมที่สะพายกล้องถ่ายรูป ในระหว่างการสลายการชุมนุม นักข่าวชาวญี่ปุ่น เคนจิ นากาอิ (Kenji Nagai) ได้ถูกทหารพม่ายิงเสียชีวิต ในระยะเวลาต่อจากนั้น รัฐบาลพม่ายังคงดำเนินการสลายการชุมนุม และทำการจับกุมผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง การชุมนุมยังคงดำเนินต่อไปในเดือนตุลาคม พ.ศ.2550 จากเหตุการณ์ดังกล่าว รัฐบาลพม่าได้รับการประณามจากประชาคมโลกถึงการใช้อำนาจในการสลายการชุมนุม และผู้นำประเทศต่างๆ ได้เรียกร้องให้หยุดการกระทำดังกล่าว ในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2550 รัฐบาลพม่าประกาศยกเลิกเคอร์ฟิวในเมืองย่างกุ้ง และเมืองมัณฑะเลย์ ซึ่งถือว่าเป็นการสิ้นสุดของเหตุการณ์ชุมนุมครั้งนี้ เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้มีพระสงฆ์เสียชีวิต 30-40 รูป และประชาชนเสียชีวิต 50-70 คน มีการจับกุมผู้ร่วมชุมนุมกว่า 2,000 คน

3. เหตุการณ์ประท้วงในอียิปต์ในปี พ.ศ.2554

การประท้วงในประเทศอียิปต์เริ่มขึ้นในเดือนมกราคม พ.ศ.2554 เหตุการณ์ชุมนุมประท้วงเริ่มขึ้นหลังจากที่เกิดเหตุการณ์ประท้วงในประเทศตูนิเซีย ประชาชนหลายพันคนได้ออกมาชุมนุมในเมืองต่างๆ เพื่อแสดงความไม่พอใจต่อปัญหาความยากจน การว่างงาน การทุจริต โดยรัฐบาล และการอยู่ในอำนาจของประธานาธิบดี ฮอสนี มูบารัค ที่อยู่ในตำแหน่งมากกว่า 30 ปี

ในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2554 ประชาชนหลายพันคนมารวมตัวกันบนถนนในเมืองไคโรและอีกหลายเมืองในประเทศอียิปต์ ซึ่งกลุ่มผู้ชุมนุมได้เดินขบวนไปยังสถานที่สำคัญต่างๆ เพื่อประท้วงประธานาธิบดี ฮอสนี มูบารัค หลังจากนั้นได้เกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ชุมนุมบริเวณจัตุรัสทาหิรัร์ในเมืองไคโร ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้แก๊สน้ำตาและปืนฉีดน้ำแรงดันสูงเพื่อที่จะสลายการชุมนุมซึ่งทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก ในการชุมนุมครั้งนี้กลุ่มผู้ชุมนุมใช้โซเชียลมีเดียในการนัดหมายการออกมาชุมนุมตามเมืองต่างๆ ในวันที่ 27 มกราคม พ.ศ.2554 โมฮัมหมัด เอลบาราเด (Mohammed Elbaradei) อดีตผู้บริหารของสหประชาชาติได้เดินทางเข้าร่วมการชุมนุมในประเทศ ในช่วงเวลาเดียวกัน ประชาชนยังคง

ออกมาชุมนุมในเมืองต่างๆ ทั่วประเทศซึ่งทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง ผู้ชุมนุมหลายร้อยคนได้ถูกควบคุมตัวแต่การชุมนุมประท้วงก็ยังคงดำเนินต่อไป ในวันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2554 ฝ่ายรัฐบาลซึ่งนอกจากจะใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในการควบคุมสถานการณ์การชุมนุมแล้ว ยังได้วางกำลังหน่วยต่อต้านการก่อการร้าย และกำลังทหารไว้ตามจุดสำคัญต่างๆ ในเมืองไคโรอีกด้วย นอกจากนี้รัฐบาลได้ตัดสัญญาณมือถือและอินเทอร์เน็ตเพื่อรบกวนการติดต่อสื่อสารของกลุ่มผู้ชุมนุม ในคืนวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2554 ประธานาธิบดีฮอสนี มุบารัค ได้ออกมาประกาศว่าได้ยุบคณะรัฐมนตรีแล้วแต่ตนจะไม่สละตำแหน่งประธานาธิบดีซึ่งทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมไม่พอใจเป็นอย่างมาก ประธานาธิบดี ฮอสนี มุบารัค ได้แต่งตั้ง อดีตหัวหน้าหน่วยข่าวกรอง โอมาร์ ชูโลมาน (Omar Suleiman) ให้ดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดี ประชาชนหลายพันคนยังคงปักหลักอยู่ที่จัตุรัสทาส์หีร์ในเมืองไคโรและ บนท้องถนนในเมืองต่างๆ

ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2554 ประชาชนประมาณ 250,000 คนได้มารวมตัวกันที่จัตุรัสทาส์หีร์ในเมืองไคโรเพื่อเรียกร้องให้ ประธานาธิบดี ฮอสนี มุบารัค ลาออกจากตำแหน่งในขณะที่เดียวกันผู้นำประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ได้เสนอให้รัฐบาลอียิปต์ฟังเสียงเรียกร้องจากประชาชน และให้มีการเลือกตั้งที่อิสระและโปร่งใส อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดี ฮอสนี มุบารัค ยังคงไม่ยอมลาออกจากตำแหน่ง และได้ประกาศรายชื่อคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ ในวันต่อมาผู้ชุมนุมในจัตุรัสทาส์หีร์เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นจำนวนประมาณ 1,000,000 คน และมีกลุ่มผู้ชุมนุมเดินขบวนไปตามถนนสายต่างๆ ทั่วประเทศอียิปต์ ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 เกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุม และกลุ่มผู้สนับสนุนรัฐบาลซึ่งทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บประมาณ 1,500 คน ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 สหภาพแรงงานต่างๆ ได้เข้าร่วมการชุมนุมประท้วงเพื่อขับไล่ประธานาธิบดี ฮอสนี มุบารัค และเรียกร้องให้มีการเพิ่มค่าจ้าง

ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 รองประธานาธิบดี โอมาร์ ชูโลมาน ประกาศว่า ประธานาธิบดี ฮอสนี มุบารัค ยินยอมสละตำแหน่งประธานาธิบดี โดยส่งมอบอำนาจการปกครองให้กองทัพอียิปต์ ซึ่งผู้นำกองทัพประกาศว่าจะส่งมอบอำนาจการปกครองให้รัฐบาลพลเรือนที่มาจากการเลือกตั้งและจะปฏิบัติตามสนธิสัญญาสากลต่างๆ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 นับเป็นวันสิ้นสุดของการชุมนุมหลังจากที่กลุ่มผู้ชุมนุมได้รวมตัวกัน 18 วัน เพื่อกดดันให้ประธานาธิบดี ฮอสนี มุบารัค ลาออกจากตำแหน่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พ.อ.ธงชัย สารระสุข (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “ความขัดแย้งในสังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2544 -2554” งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของความขัดแย้งในสังคมไทย และศึกษาสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของสังคมไทย ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในประเทศคือ ความแตกต่าง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากปัจจัยความยากจน ปัจจัยด้านการศึกษา และการกีดกันทางสังคม สาเหตุของความขัดแย้งมาจากการแย่งชิง ผู้วิจัยเสนอว่าสาเหตุของความขัดแย้งเกิดขึ้นจาก การแย่งชิงผลประโยชน์ และอำนาจในการบริหารประเทศระหว่างกลุ่มทุนเก่า (กลุ่มทุนขุนนาง) และกลุ่มทุนใหม่ (กลุ่มทุนผูกขาด) ผู้วิจัยจึงศึกษาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งมีผู้สนับสนุนเป็นชนชั้นกลาง และกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ซึ่งมีแนวร่วมคือ ประชาชนระดับรากหญ้า และผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ผลจากการปลุกกระดมทำให้เกิดการแบ่งแยก และความขัดแย้งระหว่างประชาชนในประเทศซึ่งก่อให้เกิดความรุนแรง และทำให้มีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจำนวนมากระหว่างปี พ.ศ.2551-2553 ผู้วิจัยเสนอว่าทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการปรองดองซึ่งควรเป็นไปตามขั้นตอนตามหลักสากล และควรมีการเสวนาเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญและการออกกฎหมายนิรโทษกรรม นอกจากนี้รัฐบาลควรจัดตั้งองค์กรหรือกลไกในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามหลักสากลเพื่อรองรับกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นอีก รัฐบาลควรเร่งรัดการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น พัฒนาคณะให้มีคุณภาพและปลูกฝังในเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะการฝึกอบรมเยาวชน รัฐบาลต้องลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนโดยการปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษี เก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รัฐบาลต้องปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคและยุติธรรม รวมทั้งรัฐบาลต้องปรับปรุงระบบเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้

นุวัต สงวนสินธุกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “ขอบเขตการใช้มาตรการของรัฐต่อการชุมนุมทางการเมืองที่ละเมิดต่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาขอบเขตการใช้มาตรการของรัฐต่อการชุมนุมทางการเมืองที่ละเมิดต่อบทบัญญัติต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายบัญญัติในเรื่องของการชุมนุมทางการเมืองไว้เป็นการเฉพาะไม่ว่าจะเป็นขั้นตอน วิธีการในการสลายการชุมนุม รวมทั้งการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ที่กฎหมายไม่ได้

กำหนดขอบเขตการจัดการไว้ ผู้วิจัยได้เสนอว่าควรมีการตราพระราชบัญญัติในเรื่องขอบเขตการใช้มาตรการของรัฐต่อการชุมนุมทางการเมืองที่ละเมิดต่อบทบัญญัติต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในส่วนขั้นตอนในการสลายการชุมนุมได้เสนอว่าควรจะดำเนินการตามลำดับขั้นตอน และถ้าได้ปฏิบัติตามขั้นตอนแล้วประชาชนไม่ยอมสลายการชุมนุมจะต้องทำอย่างไรต่อไป ดังนั้นควรมีการกำหนดขั้นตอนในการสลายการชุมนุมโดยอาศัยหลักสากลขององค์การสหประชาชาติ (United Nation) มาปรับใช้เป็นแบบอย่าง และการสลายการชุมนุมนั้นต้องเป็นการสลายการชุมนุมตามขั้นตอนจากเบาไปหาหนัก หลักการสลายการชุมนุมที่ได้สัดส่วนและควรนำหลักเกณฑ์และรูปแบบการชุมนุมของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี้ มาเป็นแบบอย่างการที่จะพัฒนารูปแบบกฎหมายไทย ว่าถ้าหากจะมีกฎหมายในเรื่องการชุมนุมนั้นในกฎหมายควรมีรายละเอียดของการชุมนุมไว้ให้ชัดเจนว่าการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธจะต้องดำเนินการอย่างไร ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการควบคุมการชุมนุม และลำดับขั้นตอนในการสลายการชุมนุมที่เหมาะสมเป็นสากล เพื่อที่รัฐบาลจะได้นำไปเปรียบเทียบกับแนวทางของไทย

มารค ตามไท (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “บทเรียนจากการชุมนุมและความรุนแรงทางการเมืองในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2553” งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจความรุนแรงและการพยายามแสวงหาแนวทางในการป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งผลการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้การชุมนุมประท้วงซึ่งเริ่มอย่างสันติของ นปช. และความพยายามของรัฐบาลที่จะตอบสนองต่อการชุมนุมประท้วงอย่างสันติต้องจบด้วยความรุนแรงคือ กระบวนการตัดสินใจของทั้งสองฝ่ายมีปัญหา การเจรจาต่อรองหรือการประนีประนอมทำได้ยาก หรืออาจถูกขวางจากกลุ่มอื่นที่เสียผลประโยชน์ไม่เห็นด้วย และยุทธวิธีที่ถูกเลือกใช้โดยกลุ่มของผู้ชุมนุมนั้นมีลักษณะของการเผชิญหน้า-ทำทาย ขัดขวางระบบการเมืองปกติ เพื่อสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาล

ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า การตัดสินใจของฝ่ายรัฐบาลในสถานการณ์ขัดแย้งขึ้นอยู่กับความสามารถในการเชื่อมโยงงานข่าวความมั่นคงเข้ากับภาพใหญ่ของประเทศ ต้องเข้าใจว่าสังคมไทยขณะนี้กำลังเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร ต้องทำงานด้านการข่าวชนิดที่ไม่ให้ความเชื่อบดบังความจริง นอกจากนั้นยังต้องระมัดระวังผู้ใช้ข่าว เพราะแม้ข่าวที่ประมวลมาจะสอดคล้องกับความเป็นจริง และเชื่อมโยงกับความเปลี่ยนแปลงในภาพใหญ่ของสังคม แต่บางครั้งผู้ใช้ก็เลือกข่าวเฉพาะที่ตอบสนองต่อเป้าหมายของตนเองเท่านั้น และสำคัญที่สุดคือกรอบความคิดที่ผู้ตัดสินใจเลือกใช้ หมายความว่า การตัดสินใจแก้ปัญหาการชุมนุมประท้วงภายใต้กรอบความมั่นคงโดยอาศัยกำลังทหารเป็นหลักย่อมส่งผลกระทบต่อการค้าทางเลือกให้สังคมได้มีทางเลือกทางการเมือง ซึ่งน่าจะเป็นคำตอบของความมั่นคงของสังคมไทยที่ยั่งยืนในอนาคต

อัสม่า หวังกุลหล้า (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาททางการเมืองของชนชั้นกลางไทยในขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยภายใต้ระบอบทักษิณ” งานวิจัยนี้ศึกษาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในช่วงปี พ.ศ.2548-2549 โดยมีคำถามหลัก คือ (1) ภายใต้การบริหารของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก่อเกิดขึ้นมาได้อย่างไร และ (2) เหตุใดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยถูกตั้งข้อสังเกตว่าเป็นการเคลื่อนไหวของชนชั้นกลาง ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบคิดเกี่ยวกับชนชั้นในแนวทางมาร์กซิสต์โดยเฉพาะกรอบคิดเกี่ยวกับชนชั้นกลางของเอริก โอลิน ไรท์ (Erik Olin Wright) ในการศึกษา

ผลวิจัยพบว่าความขัดแย้งในเรื่อง “ผลประโยชน์” ของกลุ่มคนผู้ซึ่งไม่ได้รับผลประโยชน์จากการบริหารงานของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้คนกลุ่มนี้รวมตัวกันเป็นขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นอกจากนี้ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเป็นแนวโน้มของการเคลื่อนไหวของชนชั้นกลาง เนื่องจาก “อำนาจนำ” ในการเคลื่อนไหวแนวโน้มเอียงไปทางแกนนำของชนชั้นกลาง และ “แนวทางการเคลื่อนไหว” ไน้มเอียงไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อชนชั้นกลาง

พิชญ์ สุทธิ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยระหว่าง พ.ศ.2547-2553” งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพการก่อตัวและพัฒนาการของความขัดแย้ง และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างปี พ.ศ.2547-2553 และเสนอวิธีทัศน์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในอนาคต ผู้วิจัยพบว่าสาเหตุหลักของความขัดแย้งเกิดขึ้นจากความต้องการอำนาจและผลประโยชน์ซึ่งประเภทของความขัดแย้งเกิดจากผลประโยชน์มากที่สุด ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการในการจัดการความขัดแย้งโดยการนำวิธีการต่างๆ มาบูรณาการกัน โดยเน้นการใช้สันติวิธี นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พบว่าพฤติกรรมในการจัดการความขัดแย้งที่ผ่านมาก็คือการเอาชนะ และปัญหาในด้านความไม่ไว้วางใจในตัวบุคคลก่อให้เกิดผลกระทบอย่างสูงในการจัดการความขัดแย้ง ผู้วิจัยเชื่อว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต้องใช้สันติวิธีโดยใช้หลักนิติธรรม นิติรัฐ และจริยธรรม โดยความร่วมมือของภาครัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่าย

บทที่ 3

เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองระหว่าง พ.ศ.2548 – 2557 และแนวทางการแก้ปัญหาของกองทัพบก

บทที่ 3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองระหว่าง พ.ศ.2548-2557 และแนวทางการแก้ปัญหากลุ่มทางการเมืองของกองทัพบก ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงการชุมนุมทางการเมืองใน 3 ห้วง คือ การชุมนุมทางการเมืองระหว่าง พ.ศ. 2548-2549 การชุมนุมทางการเมืองระหว่าง พ.ศ. 2552-2553 และการชุมนุมทางการเมืองระหว่าง พ.ศ. 2556-2557 ซึ่งในแต่ละห้วงผู้วิจัยจะกล่าวถึงรูปแบบของการชุมนุม เบื้องหลังของกลุ่มผู้ชุมนุม รวมทั้งมาตรการที่กองทัพบกนำมาปฏิบัติในการแก้ปัญหากลุ่มชุมนุม ซึ่งผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่ามาตรการดังกล่าวได้รับผลสำเร็จหรือไม่เพื่อที่จะเสนอแนวทางการแก้ปัญหากลุ่มทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพในบทที่ 4 ต่อไป

การชุมนุมทางการเมืองระหว่าง พ.ศ.2548–2549 (ขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย)

1. พรรคไทยรักไทย

รัฐบาลพรรคไทยรักไทยของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศในปี พ.ศ.2544 หลังจากได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งซึ่งพรรคไทยรักไทยได้ที่นั่งในสภามากที่สุดถึง 248 ที่นั่งจากทั้งหมด 500 ที่นั่ง และมีพรรคร่วมรัฐบาลคือ พรรคชาติไทยที่ได้ที่นั่งในสภา 40 ที่นั่ง พรรคความหวังใหม่ได้ที่นั่งในสภา 36 ที่นั่ง และพรรคเสรีธรรมได้ที่นั่งในสภา 16 ที่นั่ง ทำให้รัฐบาลผสมชุดนี้มีคะแนนเสียงในสภารวมทั้งสิ้น 337 ที่นั่ง พรรคไทยรักไทย เป็นตัวแทนกลุ่มทุนใหม่ที่เข้ามาบริหารประเทศแทนพรรคการเมืองที่มีสายสัมพันธ์กับกลุ่มทุนเก่าซึ่งได้รับความนิยมลดลงจากชนชั้นกลางและชนชั้นล่าง นับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการตกงานโดยมีอัตราการว่างงานเพิ่มมากขึ้นเกือบถึง 1 ล้านคนในช่วง พ.ศ.2540 – 2541 และมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) ติดลบถึง 10.2 % วิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้ทำให้ประชาชนต้องการพรรคการเมืองใหม่ที่จะสามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร “ไม่เพียงเป็นตัวแทนของกลุ่มชินคอร์ป หรือกลุ่มทุนสื่อสารเท่านั้น แต่เป็นตัวแทนของระบบเศรษฐกิจ

ทุนนิยมทั้งระบบ ที่ต้องการเข้าไปแก้ไขอุปสรรคที่ติดขัดและยุ่งยากจากโครงสร้างทางการเมืองแบบเดิมด้วยการเป็นผู้กำหนดนโยบาย และดำเนินการบริหารจัดการด้วยตนเอง” (อัสมา หวังกุลหล้า 2553 น.56)

พรรคไทยรักไทย เกิดขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มทุนสื่อสาร และทุนอุตสาหกรรม กับกลุ่มคนเดือนตุลาคม พ.ศ.2516 นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) กลุ่มทุนใหม่ของพรรคไทยรักไทย ประกอบด้วย (1) กลุ่มคุณหญิงพจมาน ชินวัตร (2) กลุ่มนายอดิศักดิ์ โพธารามิก (3) กลุ่มนายประชา มาลีนนท์ (4) กลุ่มนายชินนิต์ เจียรนวนนท์ (5) กลุ่มนายเจริญ สิริวัฒนภักดี (6) กลุ่มนายประยุทธ์ มหากิจศิริ (7) กลุ่มนายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ ซึ่งกลุ่มทุนที่เข้าร่วมก่อตั้งพรรคไทยรักไทยนั้นมีลักษณะผูกขาด โดยเป็นกลุ่มบริษัทที่อยู่ในภาคการผลิตที่มีผู้ประกอบการจำนวนน้อยราย และได้รับการคุ้มครองสูง อีกทั้งยังเป็นกลุ่มบริษัทที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมีสินทรัพย์รวมกันในมูลค่าที่สูง (ชานาญ รอดเหตุภัย 2546)

ในส่วนของสมาชิกพรรคที่เป็นกลุ่มคนเดือนตุลาฯ นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ทำให้พรรคไทยรักไทยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มชนชั้นกลางที่ไม่ใช่นักธุรกิจ และกลุ่มชนชั้นล่างระดับรากหญ้าในชนบทซึ่งบทบาทของสมาชิกพรรคกลุ่มนี้คือการจัดทำ “นโยบายประชานิยม” และเชื่อมสัมพันธ์กับประชาชนระดับรากหญ้าทั่วประเทศ สมาชิกพรรคที่สำคัญมากในกลุ่มนี้คือ นายภูมิธรรม เวชยชัย ผู้ก่อตั้งโครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม (คอส.) นายแพทย์สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ และดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ เป็นต้น

พรรคไทยรักไทยใช้นโยบายประชานิยมมาใช้เป็นเครื่องมือในการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนชั้นล่างระดับรากหญ้าซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในประเทศ นโยบายประชานิยมของพรรคไทยรักไทยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้านคือ นโยบายประชานิยมด้านเศรษฐกิจ (เช่น นโยบายกองทุนหมู่บ้าน นโยบายธนาคารประชาชน และนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP ฯลฯ) และนโยบายประชานิยมด้านสังคม (เช่น การจดทะเบียนคนจน และการประกันสุขภาพ 30 บาทรักษาทุกโรค ฯลฯ) นโยบายประชานิยมทำให้พรรคไทยรักไทยได้รับความนิยมจากประชาชนระดับล่างซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากนโยบายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ตั้งข้อสังเกตว่า นโยบายประชานิยมของพรรคไทยรักไทยนั้นไม่ใช่ประชานิยมที่แท้จริง เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักแต่เป็นเพียงเครื่องมือในการทำให้ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชนระดับล่างเพียงเท่านั้น (อัสมา หวังกุลหล้า 2553)

ในปี พ.ศ. 2546 กลุ่มนักวิชาการ สื่อมวลชน และกลุ่มชนชั้นกลางผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการบริหารประเทศของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งมีลักษณะเผด็จการ และรูปแบบการบริหารที่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ นายกรัฐมนตรีเพียงผู้เดียว ได้เรียกรูปแบบการบริหารประเทศ

ลักษณะนี้ว่า “ระบอบทักษิณ” ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อัสมมา หวังกุหล่า มีความเห็นว่า

“การเกิดขึ้นของระบอบทักษิณ กลับกลายเป็นศัตรูต่อการดำรงอยู่ของกระแส การปฏิรูปของชนชั้นกลางทั้งสองกระแส นั่นคือระบอบทักษิณได้กำหนดนโยบายในการบริหาร ประเทศที่มีลักษณะขัดขวางเสรีนิยมทางเศรษฐกิจในความหมายของการกระจายอำนาจทาง เศรษฐกิจและไม่ให้เกิดการผูกขาด และยังเป็นการสวนทางการปฏิรูปประชาธิปไตยทางการเมือง ในความหมายของการพยายามกระจายอำนาจทางการเมืองและให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ เนื่องจากระบอบทักษิณเป็นการผูกขาดอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ไว้ที่กลุ่มทุนขนาดใหญ่ กลุ่มใหม่เพียงไม่กี่กลุ่ม และยังมีการบริหารงานที่รวบอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง

โดยอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่นายกรัฐมนตรีซึ่งมีลักษณะเป็น *Strong Prime Minister* ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 บริบททางการเมืองที่ขัดแย้งกันนี้ เป็นเหตุผลเบื้องต้นที่ทำให้ชนชั้นกลางจำนวนมากต่อต้านการบริหารงานของพรรคไทยรักไทย และต้องการให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี” (น.72)

วิกฤตการณ์ของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2548 เกิดขึ้นจาก 3 ประเด็นหลัก คือ 1. ผลประโยชน์ทับซ้อน 2. การใช้ความรุนแรงและละเมิดสิทธิ มนุษย์ชน 3. ข้อกล่าวหากรณีการไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.

. . .

1. นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่มีกำไร 2.

3.

4.

ซึ่งเหตุผลที่แท้จริงแล้วคือ ผู้บริหารรัฐบาลชุดนี้มีความต้องการที่จะหา

(.) ที่ได้สิทธิซื้อหุ้นจองมากที่สุด ใน 20 อันดับแรกคือ กลุ่มนักการเมือง

เกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจในรัฐบาล โดยเฉพาะคนในตระกูลชินวัตร (วิทยากร เชียงกูล 2549)

โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลเพียงเท่านั้น

(FTA- Free Trade Agreement)

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีชุกหุนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในปี พ.ศ. 2544 โดยมี .ต.ท.ทักษิณ พันความผิดซึ่งเป็นที่กังขาของสังคมตลอดมา นอกจากนี้รัฐบาลยังได้

นักเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 10 เข้าดำรงตำแหน่งสำคัญต่างๆ ในกองทัพ โดยไม่คำนึงถึงความ

... ..

ทรงแข่งสู้อย่างต่อเนื่องเพื่อ

หุ้ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ในปี พ.ศ. 2543 หลังจากทีสถานีไอทีวีประสบปัญหาขาดทุน และได้

... ..

รายการเก็บตกจากสถานีวิทยุคลื่น 90.5 และการปลดรายการเมื่อ

ลิมทองกุล จากช่อง 9 เพื่อเป็นการลงโทษในกรณีทีรายการดังกล่าวมีเนื้อหาโจมตีรัฐบาลอย่าง

... ..

กลุ่มเทมาเส็ก โฮลดิ้งส์ ของรัฐบาลสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2549 ใน

มูลค่า 73,300 ล้านบาท โดยไม่เสียภาษีใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ถูกโจมตีว่า

โทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ให้ต่างชาติถือหุ้ได้ 49% จากเดิม 25% และยกเลิกสัดส่วน

ทีต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ออกทั้งหมด นอกจากนี้ยังเป็น

2.

... ..

ยาเสพติด เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2546 โดยมีระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งก่อให้เกิดการฆ่าตัดตอน

ผู้ทีเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด จำนวน 2,849 ราย ทำให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เสียชีวิตหลายราย

ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ที่มีรายชื่อซึ่งอาจไม่มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การประกาศทำสงคราม

3

.43

เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัด

เหตุการณ์ปล้นปืนจากกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายนราธิวาสราชนครินทร์ จังหวัด นราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547 ซึ่งกระบวนการติดตามผู้กระทำความผิดทำให้ประชาชนที่เกี่ยวข้อง

25 . 2547 ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวน 85 ราย 1,300

3.

รประเทศที่เอื้อ

เพื่อเป็นการ โจมตีและ โคนล้มรัฐบาลพรรคเพื่อไทย

2. ขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

2

2

ังการฉีกกำลังของทั้งสองกลุ่มนี้ทำให้

กลุ่มเคลื่อนไหวภาคประชาชนและเครือข่าย

กลุ่มเคลื่อนไหวภาคประชาชน ซึ่งประกอบด้วย องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)

...

(FTA)

...

อย่างเป็นทางการซึ่งต่อมาได้ขยายตัวจนกระทั่งมีแนวร่วมมากมายและกลายเป็นขบวนการ

FTA Watch

นโยบายเร่งรัดการแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ในปี พ.ศ. 2547

()

23

ประชาชน สรศ. ซึ่งได้มีแนวร่วมคือ สมัชชาคนจน เครือข่ายสลัม 4 ภาค คณะกรรมการสมานฉันท์

NGO

กุมภาพันธ์ พ.ศ.2547 และได้รวบรวมรายชื่อพนักงานจำนวน 1,000 คน เพื่อยื่นให้สหภาพแรงงาน

พ.ศ.2547 ซึ่งตรงกับวันแรงงานสากลสหภาพแรงงาน กฟผ. ได้ระดมมวลชน จำนวนกว่า

300,000

ชะลอนโยบายการแปรรูป กฟผ. ออกไป (แก่งกิจ กิติเรียงลาภ 2551)

FTA Watch เริ่มออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ในปี

. 2547

ซึ่งในเดือน มกราคม พ.ศ.2549 เครือข่าย FTA Watch

ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประท้วงกว่า 10,000 คน ทำให้การประชุมต้องล้มเลิกไป ในการชุมนุมครั้งนี้เครือข่าย

FTA Watch

NGO

10

/

-ที่ดิน 4 ภาค สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ เครือข่ายสลัมสี่ภาค สภาเครือข่ายองค์กร

(FTA Watch)

ขบวนการกู้ชาติของ นาย สนธิ ลิ้มทองกุล

ลิ้มทองกุล ซึ่งเป็นผู้บริหารธุรกิจในเครือผู้จัดการมีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

. . . .

ในกัมพูชา และการทำธุรกิจสิ่งพิมพ์ ด้วยเหตุนี้สื่อในเครือผู้จัดการเช่น รายการเมืองไทยรายวัน

. . . .

. . . .

ถอยหลังจากที่ พ.ต.ท.ทักษิณ สัมเลิกแผนการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ช่องใหม่ 2 ช่อง คือ ช่อง 11/1 และ ช่อง 11/2 ของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งบริษัทที่เกี่ยวข้องกับ นาย สนธิ ลิ้มทองกุล มีแผนที่จะ

พนักงานที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ นาย สนธิ เริ่มวิภาควิจารณ์รัฐบาลพรรคเพื่อไทย

9

การสถาปนาพระสังฆราชซ้อน และการโยกย้ายนายทหารประจำปี 2548 (กฤษฎีกา สิริทิสมาน 2549)

" "

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และนาย สนธิ ลิ้มทองกุล มาถึงจุดวิกฤติเมื่อ นาย สนธิ นำบทความเรื่อง " "

. . . .

ค่าเสียหาย เป็นเงินจำนวน 1,000 ล้านบาท และได้ส่งปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ ออกจากผังรายการของช่อง 9 อสมท. อย่างถาวร เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548

ASTV

. . . .

. . . .

. . . .

อัสมมา หวังกุหล่ำ (2553) ตั้งข้อสังเกตว่า "...

...

" (.117)

นาย สนธิ ลิ้มทองกุล ได้โจมตี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยใช้ 4 ประเด็นหลัก

1)

2) กรณีการแต่งตั้งคุณหญิง จารุวรรณ เมณฑกา 3) กรณีการแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารประจำปี 2548

4) กรณีนั่งเป็นประธานทำบุญประเทศในโบสถ์วัดพระแก้วเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2548 ซึ่งทำให้

ขบวนการกู้ชาติได้แนวร่วมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากซึ่งประ

...

...

13

.. 2549

:

6

...

..

... ละ ส.ว.หลายคน เช่น นาย เจริญศักดิ์ ปินทอง นาย วิญญู

:

...

ในช่วงเช้าวันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2549 ซึ่งเหลือผู้ช

100

...

วิฒนะ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในขณะนั้น ได้เดินทางมาสั่งการการเข้าสลายการ

1,000

40

จับกุมบางคนได้รับบาดเจ็บ ต่อมาช่วงค่ำวันเดียวกันนั้นตำรวจก็ได้ปล่อยตัวโดยไม่มีการดำเนินคดี

ดังกล่าว นาย สนธิ ได้นำชุมนุมอีกครั้งในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

NGO

(.)

คือ นาย พิภพ ธงชัย และนาย สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ เข้าร่วมการเคลื่อนไหวครั้งนี้ด้วย

3 1)

2)

ทำงานร่วมกัน และ 3) ไม่ควรที่จะมีโครงสร้างของคณะกรรมการที่มีบุคคลซึ่งมีแนวคิดในการใช้

ขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.

2549

NGO 40 องค์กร กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่

FTA Watch

35

(.)

4

5 1)

2) . . .

3)

ตุลาคม พฤษภาคม พ.ศ. 2535 4) นาย พิภพ ธงชัย เป็นหัวเรือใหญ่ขององค์กร

(NGOs)

(.) 5)

พันธกิจของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มีอยู่ 3 ข้อ ดังนี้

- 1. . . .
- 2.
- 3. ประสานกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคม ผลักดันการปฏิรูปการเมืองไทย ครั้งที่ 2 โดยยึด

1. ใช้แนวทางกฎหมายและรัฐธรรมนูญ เช่น ร่วมเข้าชื่อประชาชน 50,000 รายชื่อ

303 , 304

2. . . .

2

3. . . .

4.

5.

3

4

1 :

2 :

วัชระ นาย เจริญศักดิ์ ปิ่นทอง นาย การุณ ไสงาม และนาย ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ

3 :

4 :

สำหรับกรรมการของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้น มี 15 คน ประกอบด้วย

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5. :
- 6.

(. .)

- 7.
- 8.

(. .)

9. น.ส.รสนา โตสิตระกูล เครือข่าย 30 องค์การต้านคอร์รัปชัน

- 10.
- 11.
- 12. . . .

(. .)

- 13.
- 14. นาย อวยชัย วัฒนา เครือข่ายครูคัดค้านการถ่ายโอนสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 15.

มวลชนที่เข้าร่วมการชุมนุมของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

(1)

:

:

ที่ไม่เห็นด้วยกับระบอบทักษิณเนื่องจาก

(2) NGO

NGO

หลักที่ทำให้ นายสนธิ ลิ้มทองกุล สามารถปลุกระดม

() () (ASTV)
()
.....

มวลชนของกลุ่มภาคประชาชนที่เข้าร่วมกับขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อ
NGO

(FTA Watch Group)
() ()
4 ()
()
()

(2553)
2 อ กลุ่มชนชั้นกลางเก่า และกลุ่มชนชั้นกลางใหม่ กลุ่มชนชั้น

.....

.....

อิงคากุล นาย ไกร ตั้งสง่า นาย ทวีศักดิ์ ณ ตะกั่วทุ่ง นาย วิไลต เตชะไพบูลย์ นาย สมชาติ

..

13 มีนาคม พ.ศ.2549 ซึ่งชมรมฯ ได้เรียกร้องให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เว้นวรรคจากการเมือง และ

ยกพันธมิตรคือ อีกกลุ่มหนึ่งของกลุ่มชนชั้นกลางเก่าที่มีบทบาทสำคัญในการ

ของกลุ่มแม่ยกพันธมิตรคือ คอยสนับสนุนเงินทุน สิ่งของ เครื่องใช้

..... / () / (NGO)

()

เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2549 ประกอบด้วย คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตจากคณะต่างๆ ของ

เครือข่ายนักวิชาการเพื่อประชาธิปไตย (ควป.) เป็นอีกหนึ่งกลุ่มที่มีบทบาทโดดเด่น

ยินยอมรับการตรวจสอบจากองค์กรอิสระ เครือข่ายแนวร่วมศิลปินเพื่อประชาธิปไตย ซึ่ง

(.)

43

รูปแบบการชุมนุมของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.2549 เป็นต้นมาจนถึงการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549

(.)

ซึ่งรูปแบบการชุมนุมที่ใช้คือ การชุมนุมแบบยึดถือ การปลุกระดมให้มวลชนมีส่วนร่วม การเคลื่อนขบวนการชุมนุมไปยังสถานที่ต่างๆ ยุทธการดาวกระจาย อารยะขัดขืน และการเคลี่

(2555)

ในวันเสาร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 กลุ่มพันธมิตรฯ ภายใต้การนำของ นาย สนธิ ลิ้มทองกุล ได้จัดการชุมนุมค้างคืนเป็นครั้งแรก โดยใช้ชื่อการชุมนุมกู่ชาติ ที่บริเวณลานพระบรม

. . .

การชุมนุมในแต่ละครั้งของกลุ่มพันธมิตรฯ มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจ

กิจกรรมระดมทุน รับประทานอาหารและขายของทีระลึก เป็นต้น ของทีระลึกที่เป็นที่นิยมในการประชุม

/

" "

แผ่นพับ โปสเตอร์ แสตนด์บิลด์ ซีดีเพลง บันทึกรายการในแต่ละครั้ง และอื่น ๆ ที่ขึ้นอยู่กับความคิด

กลุ่มพันธมิตรฯ ได้จัดการชุมนุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 หลังจากทีกลุ่มพันธมิตรฯ ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 การชุมนุมครั้งนี้จัดขึ้นที่บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า โดยกลุ่มผู้ . . .

กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 และประกาศให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2549 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้จัดการชุมนุมครั้งใหญ่ขึ้นอีกครั้งที่บริเวณสนามหลวงเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 โดยใช้

“ ” ;

ชินวัตร จะลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยการชุมนุมครั้งนี้ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง แกนนำ

เคลื่อนขบวนผู้ชุมนุม 3 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อคืนวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เคลื่อนขบวนจากสนามหลวงมาที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และครั้งที่ 2 เมื่อคืนวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ.2549 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เคลื่อนขบวนจากสนามหลวงมาที่ทำเนียบรัฐบาลและไปเคลื่อนขบวนกลับสนามหลวงตอนเช้าวันรุ่งขึ้น ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เคลื่อนขบวนจากสนามหลวงมาที่ทำเนียบรัฐบาล เพื่อกดดันการประชุมคณะรัฐมนตรี และหลังจากนั้นได้เคลื่อนขบวนมาชุมนุมที่บริเวณสี่แยกสะพานมัทวานรังสรรค์

จากประชาชนโดยการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมไปตามถนนต่างๆ เพื่อไปชุมนุมที่สถานที่ที่เป็นเป้าหมายเช่น ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ถนนสีลม สถานทูตสิงคโปร์ เป็นต้น เช่นเมื่อวันที่ 262549

ถนนสุขุมวิท ในวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2549 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้จัดการชุมนุมใหญ่ที่บริเวณด้านหน้า

หลังจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2549 แล้วซึ่งผลปรากฏว่า พรรค

8
พฤษภาคม พ.ศ.2549 ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้ผลการเลือกตั้งวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549

และนำไปสู่รูปแบบการต่อต้านในภาคประชาชน ซึ่งจะเห็นได้ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่
 2 . . 2549 " " ;
 พยายามยับยั้งไม่ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน พ.ศ. 2549 และต่อมาเป็
 " "

ลงคะแนนเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย หรือการกรีดเลือดที่ปลายนิ้วเพื่อกาบัตรลงคะแนน
 ;

เคลื่อนไหวลักษณะนี้ไม่มีรูปแบบที่ตายตัวและอาจเกิดขึ้นได้ทุกโอกาส
 กรณีที่กลุ่มแม่ค้าตะโกนคำ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ขณะที่กำลังรับประทานอาหารบริเวณชอย
 ละลายทรัพย์ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2549 และกรณีที่กลุ่มประชาชนจำนวนประมาณ 30 คน

60

การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 ได้สิ้นสุด
 เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 .
 พรรคเพื่อไทยในขณะที . . .

มาตรการที่รัฐบาลใช้ในการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมือง
 . . 2549 . . .

ทุกครั้งที่มีการชุมนุม รัฐบาลจะใช้กำลังตำรวจ

(2555)

การประชุมทางการเมืองหลังการทำรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ.2549 – พฤษภาคม พ.ศ. 2551 (กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ)

19 . .2549 (.)

(ASTV ONLINE

2549)

มอบให้กำลังทหารที่วางกำลังรักษาความปลอดภัยตามจุดต่างๆทั่วกรุงเทพฯ ในขณะที่เริ่ม

19

21 . .2549

22

30 . .2549

30

(คตส.) เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือบุคคลใดที่กระทำความผิดต่อ
ที่ หรือทุจริต หรือร่ำรวยผิดปกติในรัฐบาลพรรคเพื่อไทย 2 . .2549

30 . .2550

(111) 3 (19) (3) 5

เลือกตั้งโดยใช้วิธีตัดสินบนเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งให้บิดเป็นข้อมูลผู้สมัคร

(2554)

19 . .2549

1. 19

35

19 เคลื่อนไหวครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 (.) . .2549

2.

" " " "

ในช่วงเวลาที่มี "ม็อบคาราวานคนจน" ที่จตุจักร สมาชิกเริ่มแรกมีประมาณ 1,200 คน ตอนเริ่ม

" "

กลุ่ม ได้เริ่มจัดกิจกรรมครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2549

3.

1 . .2550

45

4. () :

และนายก่อแก้ว พิกุลทอง ซึ่งคือกลุ่มแกนนำคนเสื้อแดงในเวลาต่อมานั่นเอง
23 .2550

5. 22

22 .2550

6. 24

การเคลื่อนไหวโดยกลุ่มเหล่านี้ในระยะแรกเป็นการเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งไม่มี

.2550

18 .2550 อีกทั้งยังมีการรวบรวมรายชื่อเพื่อถอดถอน พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์

แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.)

24 .2550

3,000 (2554) 30 .2550

ได้ย้ายการชุมนุมมาที่ลานคนเมืองเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

.2550 ซึ่งการชุมนุมครั้งนี้

19

.2549

" เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 22 . .2550 "

2540

(.)

แรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอตัดเย็บเสื้อผ้า (.)

30 . .2550

111

5

2 . .2550

" (.) โดยมีแนวร่วมคือกลุ่มต่อต้านการรัฐประหารที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้
รูปแบบการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.)

(. . 2555)

เมื่อวันที่ 31 . .2550

200

2

พ.ศ.2550 เพื่อตอบโต้กรณีทีศาลรัฐธรรมนูญตัดสิน

กลุ่ม นปก. ยังคงเคลื่อนขบวนไปตามสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น กองบัญชาการกองทัพบก เพื่อกล่าว
โจมตีผู้บัญชาการทหารบก และกองทัพ ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของกลุ่ม นปก. คือช่วยผู้เจ้าหน้าที่ใช้
การชุมนุมเพื่อยกระดับการชุมนุม อีกทั้งยังเป็นการสร้างผลงานให้
ประชาชนที่สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เห็นเพื่อเป็นการสร้างแนวร่วมในสังคม

เคลื่อนขบวนครั้งแรกเมื่อวันที่ 9

.2550 โดยได้เคลื่อนขบวนไปที่กองบัญชาการกองทัพบกเพื่อกดดันให้ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน

2

23

.2550

นปก. ได้เคลื่อนขบวนไปที่กองบัญชาการกองทัพบกเช่นเดิม ยุทธการดาวกระจายครั้งที่ 3
เมื่อวันที่ 1 .2550

22

.2550

ครั้งที่ 4

บ้านสี่เสาเทเวศร์เพื่อขับไล่ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์

5,000

19

. . 2549

10

3

เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ผู้ชุมนุม และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับบาดเจ็บหลายราย

ตำรวจได้ตั้งข้อหาช่องสุมเกินกว่า 10 คน ต่อแกนนำ นปก. ประกอบด้วย นายวีระ มุสิกพงศ์

แต่อย่างไร และหลังจากนั้น นปก. ก็แต่งตั้งแกนนำรุ่น 2 ขึ้นมาทำหน้าที่แทน

(.) ปิยนรูปแบบการเคลื่อนไหวมาเป็นการเคลื่อนไหวพรรค
" " ในพื้นที่ทั่วประเทศ
19 .2550
23 .2550 "
" (.)

**มาตรการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองของคณะมนตรีความมั่นคง
แห่งชาติ**

ภายหลังจากการทำรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19 .2549
กฎอัยการศึกทั่วประเทศ และประกาศห้ามมีการชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ 5

149 1

.2457

1.

2. เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกในตำบลใด เมืองใด มณฑลใด เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมี
อำนาจเต็มที่จะตรวจค้น ที่จะเกณฑ์ ที่จะห้าม ที่จะยึด ที่จะเข้าอาศัย ที่จะทำลายหรือเปลี่ยนแปลง
ขับไล่ผู้ใดออกนอกพื้นที่ก็ได้

3. ในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจศาล ระบุไว้ว่า

อาญาใด มีเหตุพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย ฝ่ายทหารสามารถสั่งพิจารณา

:

28 . .2549

41

35 จังหวัด เพื่อป้องกันการต่อต้านของกลุ่มอำนาจเก่าและเมื่อวันที่ 30

. .2550

31

10

. .2549

19

. .2540

ของ คมช. สัมภาษณ์แห่งชาติ ยกเลิกกฎอัยการศึกทุกพื้นที่ และขับไล่ คมช. เจ้าหน้าที่ฝ่ายความ

149

149

149 นั้นเป็นเพื่อ

2555)

149

149

1

30

. .2550

1

3

ปฏิบัติจะแบ่งพื้นที่รับผิดชอบให้แต่ละ

1 :

400 - 500

ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล กองปราบปราม และกองบัญชาการตำรวจภูธร 1-9 :

10,000

(149 1 ,

2550)

1 :

1. 1

2. 2 ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหว โดยการตั้งจุดตรวจตามเส้นทางต่างๆ

วันภายใน กทม. ซึ่งเจ้าหน้าที่ ณ จุดตรวจ สามารถแยกแยะออกว่า

3. 3 :

4. 4 :

. .2548

1

การเคลื่อนขบวนของกลุ่ม นปก. จากบริเวณสนามหลวงไปที่บ้านสี่เสาเทเวศร์

22 . .2550 . .

5,000

มากที่สุด เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ใช้แผนพิทักษ์ 1

มณฑล และเข้ายึดเครื่องขยายเสียงที่แกนนำ นปก. ใช้ปราศรัย นอกจากนี้ยังแบ่งกำลัง อีกส่วนหนึ่งเข้าไปปลุกประชาชนผู้ร่วมชุมนุม เพื่อไม่ให้เข้าไปใกล้บริเวณรถกระจายเสียง

เจ้าหน้าที่ตำรวจ อย่างไรก็ตาม ภายหลังถูกสลายการชุมนุมกลุ่มแกนนำได้จึงหนีเวที่ปราศรัย

หลายราย ในระหว่างเกิดเหตุเจ้าหน้าที่ทหารเตรียมพร้อมอยู่ในพื้นที่ดังปกติ กำลังตำรวจพยายาม

3

10

ปราศรัยอยู่บนรถกระจายเสียง แต่มีการขว้างปาขวดและกระเบื้องใส่เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ใช้

200

3

500

เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมแกนนำทั้ง 9 คน โดยพนักงานสอบสวนสั่งฟ้องในข้อหามั่วสุมกันตั้งแต่

10

โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาโดยศาล เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้

106

28

77

147

1

การชุมนุมของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย พ.ศ.2551

23

2550

233

(37)

(24)

(9)

(7)

(5)

165

....

28 . .2551

หลังจากที่ลี้ภัยอยู่ต่างประเทศเป็นเวลา 17

....

ปลั่งประชาชนในกรณีนี้ นาย สัมกร สุนทรเวช พยายามที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550

....

28 . .2551

เมื่อวันที่ 25

. .2551

" " " 6 "

8

17 . .2551

....

2 . .2551

. .2550

5

(

)

27

235 198

เมื่อวันที่ 15

. . 2551 และได้จัดตั้งรัฐบาลผสม เป็นคณะรัฐมนตรี คณะที่ 59

พรรคเพื่อไทยซึ่งเป็นพรรคการเมือง รุ่นที่ 3

...

การเคลื่อนไหวของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านพรรคพลังประชาชนในกรณีที

. .2550

" "

เมื่อวันที่ 28 . .2551 25 . .2551

อีกครั้งที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ประเด็นที่กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้ในการโจมตี

1. . .2550 237 309 :

⋮

...

2. พยายามเรื่องให้เขาพระวิหารเป็นมรดกโลก ซึ่งจะทำได้

3.

4.

26 . .2551 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เคลื่อนขบวนไปที่หน้า

⋮

⋮

30 . .2550

⋮

(.)

ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการชุมนุมของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ยึดถือ การเคลื่อนขบวนการชุมนุม การให้มวลชน

"พิทักษ์รัฐธรรมนูญ 2550 ปกป้อง

" : 26 . . 2551

โดยมีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 3,000 คน

27

กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เคลื่อนขบวนไปทำเนียบรัฐบาลในวันที่ 20

. . 2551

" " 9 " :

25,000

คำสั่งไม่ให้ใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุม ในที่สุดกลุ่มพันธมิตรฯ ก็สามารถผลักดันกำลังของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมดออกไปจากพื้นที่

างว่า ประมาณ 20,000 คน

100,000

รัฐบาล และได้ตั้งเวทีปราศรัยบริเวณแยกนางเลิง

1,200

100-200	5	. . 2551	
	300	คน เคลื่อนขบวนไปที่ สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อยื่น	
		
	6	. . 2551	
		
	18	. . 2551	
		
	30	. . 2551	19
2		
	25	. . 2551	
	1.50%	21 2551	
		
	19	. . 2551	
		. . 2511	26
		(.)	

ที่ราชการเพื่อเป็นการกดดันรัฐบาลให้ลาออก เมื่อวันที่ 26 . . 2551

กว่า 1,000 คน

85

1,000

ได้เคลื่อนขบวนไปที่กระทรวงการคลัง

กลุ่มพันธมิตรฯ ในพื้นที่ต่างจังหวัดก็เริ่มเคลื่อนไหวเช่นกัน เช่น กลุ่มพันธมิตรฯ ปิดถนนเพชรเกษม

.195

(วาด รวี 2554)

ซึ่งในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2551 พนักงานเดินรถไฟการรถไฟแห่งประเทศไทย พร้อมด้วย

วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2551

กองทัพภาคที่ 1 ซึ่งใช้กระบอกและโล่ในการหยุดยั้งการปะทะกันของทั้งสองฝ่าย

40

หลังจากเหตุการณ์ครั้งนี้

เป็นผู้อำนวยความสะดวก และผู้บัญชาการตำรวจและแม่ทัพภาคที่ 1 เป็นรองผู้อำนวยความสะดวก กลุ่ม นปช.ยุติ

ถูกเงินในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2551

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2551 แกนนำพันธมิตรฯได้ประกาศขยายพื้นที่การชุมนุม

มพันธมิตรฯ จำนวน 4,000-5,000 คน ได้เคลื่อนขบวนจาก
ทางเข้าออกอาคารรัฐสภาทั้ง 3 ประตูและได้สร้างเครื่องกีดขวางเช่น ขวางรถยนต์ และลวดหนาม

แต่เพียงผู้เดียว ในเช้ามีดของวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

เป็นผลเจ้าหน้าที่จึงได้ยิงแก๊สน้ำตาใส่กลุ่มผู้ชุมนุม และเคลื่อนที่เข้า

2

381

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 พล.ต.จำลอง

ซึ่งรัฐบาลใช้เป็นการทำเนียบรัฐบาลชั่วคราว

รัฐบาล นาย สมชาย ให้ออก และเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 กลุ่มพันธมิตรฯ ประมาณ
1,000

พื้มมากขึ้นจนมีจำนวน 20,000 คน

()

ในวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 ศาลแพ่งมีคำสั่ง

:

1 ธันวาคม พ.ศ.2551 พล.ต.จำลอง

:

ฉบับที่ 27/2551 ประกาศยุติการชุมนุมซึ่งใช้เวลาต่อเนื่องยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์การ

193

ในระหว่างการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ เกิดเหตุการณ์ลอบยิงระเบิดเอ็ม 79 ใส่กลุ่ม

ซึ่งผู้ที่ลอบ

ก่อเหตุคาดว่าเป็นกลุ่มผู้สนับสนุน นปช. นอกจากนี้ยังมีการกระทบกระทั่งกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุม
ฝ่ายพันธมิตรฯ และกลุ่มผู้สนับสนุน นปช. ขึ้นหลายครั้ง

แนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองของรัฐบาลพรรคพลัง

ประชาชน

:

ทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมสามารถบุกเข้ายึดพื้นที่การชุมนุมต่างๆ ซึ่งรวมถึงสถานที่

. ในวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2551 รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกพระราช

**การประชุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)
พ.ศ.2552**

27

พรรคภูมิใจไทย ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มเพื่อนเนวิน และกลุ่มมัชฌิมาธิปไตย เหตุการณ์ดังกล่าว
ทำให้กลุ่ม นปช. เริ่มออกมาเคลื่อนไหวประท้วงรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ โดย 31

. . . .2552	4	
1.		
2.		
3.	. .2550	2540
4.		15
	31 . .2552	2
23	. .2552	ซึ่งในครั้งนีมีการชุมนุมเป็นระยะเวลา 3
	4	

พระนครศรีอยุธยา มุกดาหาร อุบลราชธานี ซึ่งเทคนิคที่กลุ่ม นปช. ใช้ในการปลุกระดมมวลชน

...

8 . . 2552 .

...

:

...

:

:

:

" "

.

5 :

1) :

2)

3)

4)

5) :

:

4

ในต่างประเทศเพื่อทำลายความเชื่อมั่นประเทศไทย และสถาบันต่างๆ รวมทั้งกดดันนายกรัฐมนตรี

:

ด้านที่สี่ เป็นการเคลื่อนไหว

(, 2552)

รูปแบบการประชุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ

. . 2552 ยังคงยึดรูปแบบการประชุมเหมือนในครั้งที่

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการชุมนุมครั้งนี้จะมีห้วงระยะเวลาเพียง 20

เมื่อวันที่ 26 . 2552 กลุ่ม นปช. จัดการชุมนุมแดงทั้งแผ่นดินสัญจร ครั้งที่ 6

รัฐบาล อีกทั้งเรียกร้องให้ยุบสภา แก้รัฐธรรมนูญ และจัดการเลือกตั้งใหม่ 3

. 2552

8

เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2552 กลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ได้ปิดล้อมโรงแรม รอยัล คลิฟ บีช

รัฐบาลและองคมนตรี เหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นเมื่อผู้ชุมนุมได้ปิดล้อมรถยนต์ของ นาย อภิสิทธิ์

และได้เข้าไปทุบรถยนต์จนกระจกรถยนต์แตกเสียหายซึ่งเป็นการช่วยกดดันให้เจ้าหน้าที่ใช้ความ

การชุมนุมใหญ่ของกลุ่ม นปช. ได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ.2552 ตามที่

รัฐบาลและศาลากลางจังหวัดต่างๆ ซึ่งในการชุมนุมครั้งนี้เครือข่ายศิษย์เก่าโรงเรียนชินวัตรซึ่งรวมถึง
น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้มาร่วมชุมนุมด้วย ในวันที่ 9 เมษายน พ.ศ.2552 กลุ่มผู้ชุมนุม นปช.

5

เป็นอัมพาตซึ่งนอกจากนี้แกนนำ นปช. ได้ใช้กลุ่มรถแท็กซี่ไปปิดถนน 3 จุดคือ จุดตัดพระโขนงกับ

4

2

เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2552 นาย อริสมันต์

()

ผู้ชุมนุมได้พยายามค้นโรงแรมเพื่อหาตัว นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แต่ไม่พบ เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้

ถูกเงินที่มีความร้ายแรงในเขตพื้นที่เมืองพัทยาและจังหวัดชลบุรี ในวันที่ 12 . .2552

ทั่วกรุงเทพฯ เพื่อกดดันรัฐบาลให้ปล่อยตัว นาย อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง นอกจากนี้กลุ่มผู้ชุมนุม
ยังไปรวมตัวกันที่กระทรวงมหาดไทยซึ่งมีการประชุมฝึ

ใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ในเขต กรุงเทพมหานคร

ในวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2552 รัฐบาลได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่
ตำรวจเข้าสลายการชุมนุมเมื่อเวลา 04.00 น. โดยเข้าควบคุมพื้นที่บริเวณแยกดินแดง

แต่ท้ายที่สุดเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ และในวันเดียวกันได้เกิดเหตุการณ์ปะทะ

ในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ.2552 แกนนำ นปช. ได้ประกาศยุติการชุมนุม โดย นาย วีระ

และในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2552 รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกการประกาศศก

11 . 2552

. 2540 โดยมีการล่าหนึ่งล้านรายชื่อเพื่อถอดถอนนายกรัฐมนตรีซึ่งรัฐบาลได้

15 - 25

. 2552

แนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองของรัฐบาล

2

()

ถูกเดินในวันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2552 เมื่อเวลา 19.20 น. ของวันเดียวกัน และประกาศใช้พระราช

12

เมษายน พ.ศ. 2552 และยกเลิกในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2552

รัฐบาลได้สั่งการให้ใช้กำลังเจ้าหน้าที่

ได้จัดกองกำลังออกเป็น 3 แถว ซึ่งแถวที่ 1 เป็นพลทหารถือโล่และกระบอง อยู่ห่างจากกลุ่มผู้ชุมนุม 50 เมตร แถวที่ 2 เป็นนายทหารชั้นประทวน มีอาวุธปืนเอ็ม 16 ประจำกาย อยู่ห่างออกไปประมาณ

15-20

3

เอ็ม 16 บรรจุกะสุนจริงประจำกายอยู่ห่างออกไปประมาณ 20-25 เมตร และมีนายทหารสัญญาบัตร

6-7
()

การประชุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ พ.ศ.

2553

. 2552 ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางอาญา นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์

ผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีสั่งการให้มีการสลายการชุมนุมของ
เพื่อประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 7 . 2551

157

90

1,440

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
(.) 44

เหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2553 เมื่อเวลา 1300 น.

79

. 2553

26 . 2553

ซึ่งทรัพย์สิน โดยการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่าง

และอดีตรักษา ที่ได้จากการขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปอเรชัน จำกัด ()

46,373,687,454.70

ยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ทำให้กลุ่ม นปช.เริ่มมีการเคลื่อนไหวโดยการปลุกระดมมวลชนในพื้นที่
กรณีสองมาตรฐานเมื่อเทียบกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ นอกจากนี้ กลุ่ม นปช.ยังโจมตีว่า

14 มีนาคม พ.ศ.2553 ที่กรุงเทพมหานคร แกนนนำ นปช. มีการประกาศว่า นปช. พร้อมทั้งจะก่อการ

วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2553 รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคง

. 2551

11 - 23 มีนาคม พ.ศ.2553 ขณะที่พันธมิตรออกแถลงการณ์ร่วมพลังแผ่นดิน

การชุมนุมของกลุ่ม นปช.ใน พ.ศ.2553 มีการเตรียมการวางแผนไว้เป็นระบบมากกว่า
. ยังคงใช้การชุมนุมยึดเชื้อตามสถานที่สำคัญต่างๆ

()

มั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ตั้งแต่
วันที่ 11 - 23 มีนาคม พ.ศ.2553 นอกจากนี้ กอ.รมน.ได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาความสงบ

(. .)

ตั้งอยู่ใน กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ โดยมีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีเป็น

การชุมนุมของกลุ่ม นปช. เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2553 โดยจัด
แดงทั้งแผ่นดินใน 5 พื้นที่ในกรุงเทพมหานคร คือ อนุสาวรีย์พิทักษ์รัฐธรรมนูญ บริเวณพระบรม

บริเวณสี่แยกบางนา และบริเวณพระบรมรูปรัชกาลที่ 6 สวนลุมพินี

ในวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2553 กลุ่มผู้ชุมนุม นปช.

กลุ่มผู้ชุมนุมกว่าสามหมื่นคนได้เคลื่อนขบวนไปชุมนุมหน้ากรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ ซึ่ง

16

. .2553

สถานที่ราชการต่างๆ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข และกรมทหารราบที่ 11

ในวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2553 นปช. ได้เคลื่อนขบวนผู้ชุมนุม 8 สาย ไปกดดัน
เจ้าหน้าที่บริเวณที่ตั้งกองกำลังทหารรอบพื้นที่

8

ในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2553 กลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ได้เคลื่อนขบวนไปที่กรมทหารราบที่ 11

4 เข้าไปเจรจากับนายกรัฐมนตรีนคร และเมื่อเวลา 16.00 น.

รัฐบาลก็เริ่มขึ้นโดยมีการถ่ายทอดสดผ่านสถานีโทรทัศน์

2

15

9 เดือน การเจรจาได้เริ่มขึ้น

อีกครั้งในวันต่อมาแต่ยังคงไม่มีข้อยุติเนื่องจากทั้ง 2 ฝ่าย

.ประกาศระดมมวลชนมาร่วมชุมนุมครั้งใหญ่ ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2553

ทำให้รัฐบาลต้องประกาศขยายการใช้ พ.ร.บ.ความมั่นคงฯ ออกไปถึงวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2553

-

. .2553

มากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 92 คน และได้รับบาดเจ็บกว่า 1,500 คน (รายงาน คอป.,
2555) ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2553 กลุ่มผู้ชุมนุม นปช.ส่วนหนึ่งได้เคลื่อนขบวนจากเวทีสะพาน
ผ่านฟ้าไปยังสี่แยกราชประสงค์ และได้ทำการตั้งเวทีโดยมีผู้ชุมนุมเดินทางเข้ามาสมทบเรื่อยๆ จาก

6

สี่แยกราชประสงค์นั้นผิดกฎหมาย

ออกจากพื้นที่ในทันที ในห้วงนี้ยังคงมีการ

ในวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2553 แกนนำ นปช. นำโดย นายสุพร อัตถาวงษ์ นายอริสมันต์

ประกาศใช้ พ.ร.บ.ความมั่นคงฯ พ.ศ.2551 ออกไปอีกตั้งแต่วันที่ 8 - 10 เมษายน พ.ศ.2553 และ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล เพื่อใช้บังคับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และ จัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) ซึ่ง ศอฉ.ได้สั่งระงับก

ในพื้นที่สถานีบริการภาคพื้นดิน

()

7

10,000

หนึ่งได้รับบาดเจ็บ กลุ่มผู้ชุมนุมได้ยึดอาวุธจากเจ้าหน้าที่ทหารและเจรจาให้เจ้าหน้าที่ทหารถอน

สถานีโทรทัศน์พีเพิลแชนแนลอีกครั้งหนึ่งในเวลากลางคืน

23

7

รื้อถอน 16 ราย (ฤกษ์ สุภศิริ, 2554)

ในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2553

แถลงการณ์ว่ามีความจำเป็นต้องขอพื้นที่คืนเพื่อให้

วงเวียนเจ้าหน้าที่ทหารพร้อมอุปกรณ์ควบคุมฝูงชนได้เคลื่อนกำลังเข้าสลายการเคลื่อนกำลังเข้าควบคุมพื้นที่ถนนข้าวสาร ถนนตะนาว และถนนดินสอ นราชดำเนิน สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า และสะพานพระราม 8 การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารและกลุ่มผู้ชุมนุมในหลายพื้นที่

กว่า 800 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทหารกว่า 300 คน และมีผู้เสียชีวิตจำนวน 25 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทหารจำนวน 5 คน (รวมถึง พ.อ.ร่มเกล้า ชูธรรม) พลเรือน จำนวน 20 คน (รวมถึงนักข่าว) ในเหตุการณ์สลายการชุมนุมในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2553

" "

ยังเกิดเหตุคนร้ายลอบยิงระเบิดเอ็ม 79 เข้าใส่ตึกนารีสโมสร ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล วางระเบิด 6 ลูกที่เสาไฟฟ้าแรงสูงขนาด 230 กิโลโวลต์ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแกนนำ นปช.และสมาชิกพรรคเพื่อไทยได้นำข้อมูลผู้ที่ได้รับ

ระเบิดแสวงเครื่อง จนเจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก รวมทั้งยังมีกองกำลังติดอาวุธชุดดำ อาวุธสงครามร้ายแรงนานาชนิดครบมือ ทั้งกระสุนระเบิด เครื่องยิงแบบเอ็ม 79 ปืนเอ็ม 16 ปืนอาท้าว ปืนกลมือ ระเบิดสังหารแบบเอ็ม 67 ระเบิดแสวงเครื่องที่ผลิตจากถังดับเพลิง ระเบิดเพลิง และแก๊สน้ำตาแบบยิง เพื่อจุดชนวนให้การเผชิญหน้าระหว่างรัฐบาลกับมวลชนเสื่อมลง

(, 2554 : 363-364)

11 . 2553 กลุ่มผู้ชุมนุม นปช.จำนวนประมาณ 1,000 คน ได้เคลื่อนขบวนไปที่สถานีดาวเทียมไทยคม อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เพื่อกดดันให้สถานีฯ

นปช.ได้ประกาศยุติการชุมนุมที่สะพานผ่านฟ้าเมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2553 เพื่อไปสมทบการชุมนุมที่สี่แยกราชประสงค์เป็นพื้นที่เดียว

สลายการชุมนุมรายละเอียด 100,000 บาท

จำนวนการ์ดและมีการกันแผงเหล็กป้องกันเป็น 3 ชั้น และติดตั้งไฟสปอตไลท์รอบเวที

ในวันที่ 16 เมษายน พ.ศ.2553 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการปิดล้อมโรงแรมเอสซีปาร์ค

5

1,000

ซึ่งหนึ่งในนี้

ในวันที่ 19 เมษายน พ.ศ.2553

ามไม่ให้กลุ่มผู้ชุมนุมเข้าพื้นที่สีลม

เพื่อหยุดยั้ง

การปฏิบัติได้ นอกจากนี้ยังส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปควบคุมพื้นที่สูงข่มในบริเวณ

เพื่อที่จะต่อต้านกำลังเจ้าหน้าที่บริเวณถนนสีลม โดยนำไม้แหลมมาปักเป็นแนวกำแพง นอกจากนี้ตัวแทน นปช.ได้ยื่นหนังสือถึงสำนักงานองค์การสหประชาชาติเพื่อยืนยันว่าการชุมนุมของ

ในวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2553 เวลาประมาณ 20.30 น. มีคนร้ายยิงระเบิดเอ็ม 79
5 3 ไฟฟ้าศาลาแดง จุดที่ 2 บริเวณชั้น 2 เส้นทาง

3

าส์ ทำให้มีผู้บาดเจ็บ 87 คน ในจำนวนนี้เสียชีวิต 1 คน คือนางรัชฎยพันธ์
แถบทอง อายุ 50 ปี หนึ่งในผู้ช

30

เพื่อตรวจสอบเหตุการณ์ในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2553 และเหตุการณ์บนถนนสีลมในวันที่ 22
เมษายน พ.ศ.2553 โดยรัฐบาลต้อง

ในห้วงนี้รัฐบาลได้เปิดเผยว่ามีกรวางแผนที่จะล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์หรือ

:

. . . .

ในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ.2553 นายแพทย์ ปันเกตุ เกนน่า นปช. ได้นำกลุ่มผู้ชุมนุมบุก
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ผู้ป่วย และประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก ซึ่งในขณะนั้น

นในทันทีโดยประกาศว่าจะใช้กำลังเจ้าหน้าที่ยึดพื้นที่คืน

กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด รวม 27 แห่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี

:

ในวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2553 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เสนอขบวนการสร้างความ
ปรองดอง 5 มาตรการ และประกาศว่ารัฐบาลพร้อมให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 14 พฤศจิกายน
พ.ศ.2553 ซึ่งนายวีระ

ในระหว่างการชุมนุมของกลุ่ม นปช.ยังคงมีการลอบยิงระเบิดเอ็ม 79 และอาวุธ

ในวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2553 นปช.แถลงมติที่ประชุมดังนี้

1. นปช.ตอบรับการกำหนดวันเลือกตั้งวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2553 โดยรัฐบาล

15 - 30 . .2553

2. .

3.

4.

5. .

อย่างไรก็ตาม สอจ.ได้เริ่มแผนการขอพื้นที่คืนในวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2553 โดย

เอกชนในพื้นที่ให้หยุดดำเนินกิจการชั่วคราวเพื่อเป็นการ

7

ที่มีความร้ายแรง ฉบับที่ 2 ให้พื้นที่เขตจังหวัดกรุงเทพมหานครและอีก 16 จังหวัด เป็นพื้นที่ใน

สถานการณ์ทวีความตึงเครียดมากยิ่งขึ้นเมื่อ พล.ต.ชัชชาติยะ สวัสดิ์ผล ถูกยิงด้วยอาวุธ

สถานีสี่ลมฝั่งสวนลุมพินีใกล้กับพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ 6 ได้รับบาดเจ็บสาหัส โดยเจ้าหน้าที่ได้นำตัวส่งโรงพยาบาลหัวเฉียวและเสียชีวิตอีก 4 วันต่อมา

ทั้งนี้ วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ.2553 ได้เกิดเหตุความรุนแรงกระจายวงกว้างออกไปจาก

4 -

- สามเหลี่ยมดินแดง โดย สอจ.ดำเนินมาตรการปิดล้อมถึงวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2553

ตลอดจนถึงการสลายการชุมนุม โดยการกระชับพื้นที่รอบสวนลุมพินีและ

ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2553 เวลา 13.25 น.

เหตุการณ์รุนแรงในพื้นที่ทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมกว่า 4,000 คนหลบเข้าไปในวัดปทุมวนาราม

()

()

หลังจากนั้น สอจ.มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติการและปรับกำลังรักษาพื้นที่บริเวณแนว

18.00

6

ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2553 พล.ต.ต.วิชัย สังข์ประไพ ผู้บัญชาการตำรวจ

กีฬาแห่งชาติเพื่อขึ้นรถกลับภูมิลำเนาได้ทั้งหมดในเวลาประมาณ 09.00 - 10.00 น.

ดีในวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2553 เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารได้เคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่และ
กองทัพอากาศ 1 ได้ส่งมอบพื้นที่ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

()

รองประธาน โดยมีหน้าที่หลัก คือ การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีหน้าที่

(.)

อยู่ที่ กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ (ร.11 รอ.) รับผิดชอบในการดูแลสถานการณ์การชุมนุม

30,000 นาย ตำรวจ 10,000 นาย และพลเรือน 10,000 นาย เป็นผู้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ครอบคลุมพื้นที่
พื้นที่ห้ามใช้เส้นทางคมนาคม การใช้ยานพาหนะ ทั้งห้ามการพกพาอาวุธออกนอก

เข้าออกจากพื้นที่และอาคารสถานที่ที่กำหนด เป็นต้น ในวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2553 รัฐบาลประกาศ
กำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และจัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไข
() ซึ่ง ศอฉ. ได้ออกคำสั่งระงับการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์พีเพิล

นอกจากนี้ ศอฉ. ได้ออกคำสั่งให้บุคคลที่ให้

ในการควบคุมกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. รัฐบาลใช้กำลังเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจ
เป็นหลัก ในวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2553 ศอฉ. ส่งเจ้าหน้าที่

10,000

ปฏิบัติการกิจครั้งนี้เจ้าหน้าที่ทหารไม่สามารถ

ในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 รัฐบาลใช้กำลังทหารในการเข้าควบคุมพื้นที่ถนน
นที่บริเวณถนนราชดำเนิน สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า และ

8

การชุมนุม เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บกว่า 800 คนและเสียชีวิต 25 คน

ศอฉ.มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ปืนลูกซองหรือปืนพกได้ในการป้องกัน

ศอฉ.ใช้มาตรการเบาไปหาหนัก 7 ขั้นตอน ในการควบคุมฝูงชน นอกจากนี้ยังส่ง พลแม่นปืนไปในที่สูงข่มเพื่อควบคุมกลุ่มผู้ชุมนุม นอกจากนี้ ศอฉ.ยังเปิดเผยผังลี้มเจ้า ซึ่ง

ระบบขนส่งมวลชน อีกทั้งใช้กำลังทหารปิดล้อมพื้นที่โดยอนุญาตให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่

แต่ไม่ให้ผู้ชุมนุมเข้าไปในพื้นที่เพื่อเป็นการตัดการส่งเสบียงและเสริมกำลังให้กับกลุ่มผู้ชุมนุม

กิจการชั่วคราว และอนุญาตให้พนักงานหยุดตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ.2553 เป็นต้นไปจนกว่า

16

3

1.

2.

3.

ถูกระเบิด นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่อีกส่วนหนึ่ง คือ พลแม่นปืน ทำหน้าที่ใน

ไม่มีการใช้ลูกระเบิดขว้าง ระเบิดเอ็ม 79 หรือปืนที่นอกเหนือไปจากนี้ และการยิงของเจ้าหน้าที่

การยิงทีละนัด ไม่ได้ยิงแบบอัตโนมัติ โดยจะดำเนินการเมื่อมีการกดดันพื้นที่ และผู้ชุมนุมพยายาม

ทำการตรวจสอบพื้นที่ก่อนที่จะประสานกับกรุงเทพมหานครเพื่อเข้าทำความสะอาดพื้นที่ชุมนุม

ผู้เสียชีวิต 99 ราย บาดเจ็บอีกกว่า 2,000 ราย มีผู้ต้องขังที่ถูกจับกุมคำ

(.)

. .2556 - 2557

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2554 พรรคเพื่อไทยได้เสนอชื่อนางสาวอิง

. . . .

รายชื่อในลำดับที่ 1

265 ที่นั่งซึ่งเป็นเสียง

ข้างมากในสภาและเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2554 นางสาวอิงลักษณ์ ชินวัตร ได้รับเลือกจากสภา

300

รัฐบาลของนางสาวอิงลักษณ์ ชินวัตร มีความพยายามผลักดันนโยบายเพื่อสร้างความ

ทั้งสิ้น 8 ฉบับ ร่างกฎหมายปรองดองสมานฉันท์ประกอบด้วย ฉบับที่ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ส.ส.

เสนอ ฉบับที่ นายฉัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ส.ส.บัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย เป็นผู้เสนอ ฉบับที่ นายสามารถ

. .2555

พันธุ์ พาลุสุข ส.ส.ยโสธร พรรคเพื่อไทย เป็นผู้เสนอ เมื่อเดือน พฤษภาคม

. .2556 นอกจากนี้ ยังมีร่างกฎหมายนิรโทษกรรม ฉบับหนึ่งนายนิคม วรรณปัญญา ส.ส.บัญชีรายชื่อ

เดือน มีนาคม พ.ศ.2556 และยังมีฉบับประจำ

- พฤษภาคม เป็นผู้เสนอ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2556

. .2556

.ส.พรรคเพื่อไทยรวม 42 คน เสนอ

ทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีประเด็นสำคัญคือ การล้างความผิดประชาชนอันเนื่องมาจากการ

ชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549

10 พฤษภาคม พ.ศ.2554 ซึ่งจะไม่

....

..

....

(. . . .) :

เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 ทั้งหมดรวมทั้ง

....

. .2556

....

....

เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2556 พรรคเพื่อไทย

....

ดังกล่าวผ่านวาระแรกมาได้ด้วยมติ 300 เสียง ต่อ 142 เสียงและให้ตั้งคณะกรรมการวิ

จำนวน 35 คนเพื่อรอการพิจารณาในวาระที่สองต่อไป ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญประกอบด้วย

..

ต้นเหตุของความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อนายประยุทธ์ ศิ

..

3

“ให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสินของบุคคลหรือประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการ

ณะบุคคลหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นภายหลังการรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19

กันยายน พ.ศ.2549 รวมทั้งองค์กรหรือหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวสืบเนื่องต่อมาที่เกิดขึ้น

ระหว่าง พ.ศ.2547 ถึงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2556 ไม่ว่าผู้กระทำจะได้กระทำในฐานะตัวการ

”

การเสนอให้มีการปรับแก้มาตรา 3 จะทำให้มีการนิรโทษกรรมผู้ที่มีความผิดทุกกลุ่ม
ทุกฝ่ายซึ่งรวมถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และนายสุเทพ

เสนอครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากกรรมการที่เป็น ส.ส.พรรคเพื่อไทย และรัฐบาลเอง นอกจากนี้

..

....

รูปแบบการประชุมของกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลง

(.)

การเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. เริ่มต้นขึ้นจาก . . .

กรรมของแกนนำพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งได้เริ่มเคลื่อนไหวต่อต้านทั้งในสภาและนอกสภาโดยการจัดเวทีผ่าความจริงขึ้นทุกวันเสาร์รวมทั้งสิ้น 73 เวทีทั่วทุกภูมิภาคโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อโจมตีรัฐบาล การเดินขบวนครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2556 ณ ลานกีฬาสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร

พ.ร.บ.นิรโทษกรรมข้ามคืน เมื่อเวลา 09.00 น. แกนนำพรรคประชาธิปัตย์ เช่น นายชวน หลีกภัย

กับมวลชนไปที่รัฐสภาโดยใช้เวลากว่าหนึ่งชั่วโมง

29 ตุลาคม พ.ศ.2556 . . .

เข้ามาพิจารณาในวาระที่ 2 และ วาระที่ 3 ในการประชุม วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2556

ในวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2556 นายสุเทพ ฯ พร้อมกับ ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ ได้

ออกมาชุมนุมคัดค้านที่สถานีรถไฟสามเสน ตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2556 เวลา 18.00 น.

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป่านกหวีดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2556

หลังจากที่ร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมฉบับสุดท้ายผ่านวาระที่ 3 การชุมนุมที่เวทีสามเสน ได้ประกาศเชิญชวนให้มวลชนมาชุมนุมในวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 และเชิญชวนให้ประชาชนระดับชาติที่บ้านและนำธงชาติติดตัวไว้ตลอดเวลาเพื่อเป็นการแสดง การต่อต้านรัฐบาล ในการชุมนุมในวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 นายสุเทพ ฯ และแกนนำพรรค

จนกระทั่งวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 ได้นำผู้ชุมนุมร่วมกันพิพากษา นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...

ในวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2556

()

()

2

t-news

(.)

(.)

และนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นนับตั้งแต่การผ่านร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 มีการ

8

. .2556

ตัวแทนมหาวิทยาลัยที่มาเข้าร่วมการหารือยังเรียกร้องให้ ส.ส.จำนวน 310 คนที่ผ่านร่าง พ.ร.บ.

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ นำกลุ่มผู้ชุมนุมเดินขบวน
 ชุมนุมจำนวนมาก ศอ.รต.ได้ประเมินจำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมเมื่อเวลา 17.00 น. ว่ามีประมาณ 82,000

คนเสื้อแดงไปร่วมชุมนุมที่สนามกีฬาราชมั่งคณาภิพาสถาน ใกล้กับมหาวิทยาลัย

ในวันที่ 31 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 ได้เกิดเหตุการณ์

ผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต ซึ่งในขณะนั้นมีนักศึกษาติดอยู่ในมหาวิทยาลัยกว่า 2,000 คน มีรายงาน

1 . . 2556

ที่ 11 รักษาพระองค์ ได้นำกำลังทหารเข้าไปช่วยพานักศึกษาออกมาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ยวบสภาเพื่อคลี่คลายสภา

ในวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2556 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ

1. ขบวนที่ 1 นายสุเทพ นำออกจากศูนย์ราชการ แจ้งวัฒนะ

2. 2 SCB

3. 3

4. 4

5. 5

6. 6
7. 7
8. 8
9. 9

หมายความว่าคณะรัฐมนตรีรวมทั้งนายกรัฐมนตรีต้องทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งไปจนกว่าจะมี
ราชกฤษฎีกายุบสภาได้กำหนดให้เลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557

คณะรัฐมนตรีไม่ปฏิบัติหน้าที่รักษาการและไม่แต่งตั้งบุคคลอื่นขึ้นรักษาการภายใน 24 ชั่วโมง
ยกเรื่องให้มวลชนอยู่ร่วมชุมนุมต่ออีก 3 วัน การแถลงการณ์ของ กปปส.ครั้งนี้ นับว่า

เคลื่อนไหวสนับสนุนให้มีการเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ . 2557

กลุ่ม นางสาวรวงคณา อุ้ยนอก นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะอักษรศาสตร์และนายคมกฤษ อุ้ยเต็กเค่ง

กลุ่มข่าวที่ 3 นำโดย ดร.เจษฎา เต็นดวงบริพันธ์ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์

จุดยืนซึ่งต่อต้าน พ.ร.บ.นิรโทษกรรม และรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

กลุ่มนักธุรกิจที่ให้การสนับสนุน กปปส. นั้นมีส่วนสำคัญในการทำให้การเคลื่อนไหว

ทุจริตคอร์รัปชันของชาติ นายพรศักดิ์ ติมนบุญประเสริฐ กลุ่มเครือข่ายนักธุรกิจเพื่อประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังมี 7 องค์กรภาคเอกชนซึ่งประกอบด้วย สมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เพื่อให้เกิดการปรองดอง เนื่องจากความขัดแย้งในครั้งนี้ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ

3-4

บทบาทของ 7 องค์กรภาคธุรกิจซึ่งมี นายอิสสระ ว่องกุศลกิจ เป็นแกนนำ ได้จัดให้มี

ความสำเร็จ ซึ่งในภายหลังได้เกิดความขัดแย้งภายใน 7 องค์กรภาคธุรกิจเนื่องจาก

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ลาออกตามข้อเรียกร้องของ กปปส. ในขณะที่บางส่วนไม่เห็นด้วย เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ 7 องค์กรภาคธุรกิจยุติบทบาทในฐานะผู้ไกล่เกลี่ยเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2557 หลังจากนั้นรัฐบาลได้ประกาศรายชื่อท่อน้ำเลี้ยงของก

7

เหตุการณ์ชุมนุมประท้วงของ กปปส. ได้ทวีความเข้มข้นขึ้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2558 เมื่อนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการ กปปส. ได้นำกลุ่มผู้ชุมนุมกระจายกำลังไปตั้งยั 7

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

ซึ่งการปิดถนนในครั้งนี้หรือที่ กปปส.เรียกว่า “ “Shutdown Bangkok” ทำให้รัฐบาลต้องสั่งให้หน่วยงานราชการหยุดงานในขณะที่ภาคเอกชนได้รับผลกระทบมากที่สุด

ภาคธุรกิจอย่างราชประสงค์มีทัศนคติเชิงบวกกับการชุมนุมครั้งนี้ สะท้อนได้

การชุมนุมครั้งนี้ทำให้ยอดจองโรงแรมลดลงเหลือเพียง 20%

85 - 90 %

50%

3

.2557

ความไม่สงบทางการเมืองยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องตามที่ กกต.ประกาศจัดการเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 นั้น กลุ่ม กปปส. ได้ทำการขัดขวางไม่ให้หน่วยเลือกตั้งสามารถเปิดให้ลงคะแนนได้ซึ่งจากหน่วยเลือกตั้งทั้งหมด จำนวน 93,952 หน่วย สามารถเปิดได้ 83,669 หน่วย และมีจังหวัดที่ประกาศงดการลงคะแนน จำนวน 18 จังหวัด ซึ่งแบ่งเป็น 9 จังหวัด ประกาศงด

9

เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการจัดการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 กุมภาพันธ์

.2557

พ.ศ.2556 เฉพาะในส่วนที่กำหนดให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 108 วรรคสอง ซึ่งทำให้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 เป็นโมฆะเนื่องจากไม่ได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งวันเดียวกันทั่ว

พรรคเพื่อไทยต้องประสบปัญหายิ่งขึ้นเมื่อ นายไพบูลย์ นิติตะวัน ส.ว.สรรหา และ
คณะร่วม 28 คน ยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ความเป็นรัฐมนตรีของ นางสาวยิ่งลักษณ์
ชินวัตร สิ้นสุดลงเพราะตัวตามรัฐธรรมนูญมาตรา 182 (7) ประกอบรัฐธรรมนูญมาตรา 268

()

แก่ นายถวิล เปลี่ยนศรี ซึ่งเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ

การวินิจฉัยในครั้งนี้ทำให้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นอกจากนี้ ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ได้ยื่นคำร้องต่อ ป.ป.ช. ให้ถอดถอน นางสาว
ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในกรณีทุจริตนโยบายรับจำนำข้าวซึ่งในวันที่ 8 พฤษภาคม
พ.ศ.2557 มีมติ 7 ต่อ 0 เสียง ให้เสนอเรื่องให้วุฒิสภาดำเนินการถอดถอน นางสาวยิ่งลิ

178

11 (1) อันเป็น

จนเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2557 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการ

21 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ที่สโมสรทหารบก วิภาวดีรังสิต ซึ่งในการประชุมหารือวันแรกนั้นหาข้อยุติ

- 1. ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง หรือเลือกตั้งก่อน แล้วจะเลือกกันวันไหน เลือกได้หรือไม่
- 2. .
- 3. .
- 4. .
- 5. .

ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 การประชุมเพื่อเจรจาท่าข้อยุติได้เริ่มขึ้นเป็นวันที่สอง ซึ่งเมื่อการประชุมเริ่มขึ้น พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ตัวแทนแต่ละฝ่ายได้ชี้แจงในประเด็นที่

“ .. ”
 “ ” “ ” “ ”
 “ ”

(.)

ว่าตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2556 ซึ่งเป็นวันแรกของการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลโดย กปปส. จนถึงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ซึ่งเป็นวันที่ คสช. ยึดอำนาจจากรัฐบาล ระยะเวลาเหตุการณ์ การชุมนุมทางการเมืองครั้งนี้ คือ 203 วัน ซึ่งนับว่าเป็นการชุมนุม

ในระยะเริ่มแรกของการชุมนุมโดยกลุ่ม กปปส. นั้น

(. .) สังกัดที่ 404/2556 เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2556 เพื่อให้จัดตั้ง
 (. .)

...

25 . 2556 . . .

2

ต่อมาในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ.2557 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ประกาศ สถานการณ์

คสมุทราการ โดยให้มีผลบังคับใช้ ระหว่างวันที่ 22 มกราคม ถึงวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2557 เพื่อป้องกันเหตุร้ายที่มีแนวโน้มจะรุนแรงยิ่งขึ้น

มีคำสั่งให้จัดตั้งหน่วยงาน กำกับดูแลสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่มีความร้ายแรงดังกล่าว โดยใช้ชื่อว่า

โดยมีการเคลื่อนย้ายกำลังตำรวจมาจากจังหวัดต่างๆ เพื่อมาสมทบกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจใน

ขึ้นหลายครั้งด้วยกันทำให้ทั้งสองฝ่ายได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ถูกลอบยิง

30

. 2556

หารราชที่ 2 รักษาพระองค์ กองพลทหารราชที่ 9 กองพลทหาร

2

ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเป็นการระวังป้องกันการก่อเหตุการณ์ไม่สงบ

มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีกลุ่มต่อต้าน กปปส. พยายามลอบทำร้ายกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่องโดย

บทที่ 4

แนวทางการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมือง ที่มีประสิทธิภาพของกองทัพบก

นับตั้งแต่การออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ ใน พ.ศ. 2548-2549 จนถึงการประชุมของ กปปส. ใน พ.ศ. 2556-2557 กลุ่มผู้ชุมนุมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการชุมนุม และการวางแผนการชุมนุมที่มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้จากรูปแบบการชุมนุมที่กลุ่มต่างๆ ใช้ เช่น การชุมนุมยึดถือในพื้นที่สำคัญต่างๆ การตั้งเวทีปราศรัย การใช้สื่อต่างๆ ปลุกกระดมประชาชนเพื่อหาแนวร่วม การใช้วิธีดาวกระจาย การวางแผนรักษาความปลอดภัย การระดมมวลชนมาจากต่างจังหวัด เป็นต้น ในห้วงเวลาดังกล่าวผลการวิจัยพบว่าจำนวนของมวลชนที่ออกมาเคลื่อนไหวเพิ่มมากขึ้น และมีระยะเวลาการชุมนุมที่ยาวนานมากขึ้น นอกจากนี้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมก็เพิ่มมากขึ้นซึ่งเกิดจากหลายปัจจัยเช่น การลอบทำร้ายกันระหว่างฝ่ายตรงข้าม การปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่รัฐในการสลายการชุมนุม การสร้างสถานการณ์โดยมือที่สาม เป็นต้น ผู้วิจัยยังพบว่ามาตรการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในส่วนของกองทัพบกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอเนื่องจากความไม่เข้าใจ และไม่ศึกษาของหน่วยในการจัดหาชุดโพรเกรสในการควบคุมฝูงชน และการฝึกกำลังพลในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต และการได้รับบาดเจ็บของผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การชุมนุม ในบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยจะเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพในส่วนของกองทัพบก เพื่อให้กองทัพบกและหน่วยงานรัฐอื่นๆ ได้ใช้เป็นแนวทางและต้นแบบสำหรับการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในอนาคต

แนวทางการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพของกองทัพบก

เนื่องจากมาตรการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในส่วนของกองทัพบกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอซึ่งเกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจ และไม่ศึกษาของหน่วยในการจัดหาชุดโพรเกรสในการควบคุมฝูงชน และการฝึกกำลังพลในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการฝึกกำลังพล และการจัดหาชุดโพรเกรสที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมฝูงชนดังนี้

1. การให้ความรู้กำลังพล

องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการรับมือกับการชุมนุมทางการเมืองคือ การให้ความรู้กำลังพลซึ่งรวมถึงระดับผู้บังคับบัญชา จนถึงระดับผู้ปฏิบัติเพื่อให้กำลังพลมีความเข้าใจต่อภารกิจอย่างถ่องแท้เพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรื่องสำคัญที่กำลังพลต้องรู้คือ กฎการปะทะ อำนาจหน้าที่ทหารตามกฎหมายการศึก และกฎการใช้กำลังเฉพาะภารกิจการใช้กำลังทหารในการปราบปรามจลาจล

1.1 กฎการปะทะ

1.1.1 การใช้อำนาจตามกฎหมายการศึก

การใช้อำนาจตามกฎหมายการศึก พ.ศ. 2457 6

สงครามหรือจลาจลขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยุทธ การระงับปราบปราม หรือการรักษา

1.1.1.1

สังหารได้อย่างเต็มที่ สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างทันที่

1.1.1.2

ควรใช้ดุลยพินิจในการสังหารด้วยความระมัดระวังใช้กำลังเท่าที่จำเป็นหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชาควรกำหนดกฎการใช้กำลัง

1.1.2

(8 - 15)

1.1.2.1

- 1) บรรดาสิ่งซึ่งจะเกณฑ์ ต้องห้าม ต้องยึด จะต้องเข้าอาศัย

หรือที่ใด ๆ และไม่ว่าเวลาใดได้ทั้งสิ้น

- 2)

- 3)

1.1.2.2

- 1) พลเมืองให้ช่วยกำลั้งทหารในกิจการ ซึ่งเนื่องในการ

- 2)

1.1.2.3

- 1)

- 2) ออกจำหน่าย จ่าย หรือแจก ซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์

- 3)

- 4)

- 5) มีหนังสือหรือใช้เครื่องมือสื่อสาร หรืออาวุธ เครื่องอุปกรณ์

- 6)

- 7)

เมื่อได้ประกาศห้ามเมื่อใดแล้ว ให้ผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตนั้นออกไปจากเขตนั้นภายในกำหนดเวลาที่ได้

8)

1.1.2.4

1.1.2.5

1.1.2.6

นี้ หรือต่อคำสั่งเจ้าหน้าที่

7

ฝ่ายพลเรือน ไม่ปฏิบัติตามความต้องการหรือขัดต่อคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในเขตที่ประกาศใช้

รวมทั้งกรณีที่ประชาชนไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารตรวจค้น เกณฑ์ ห้าม ยึด เข้าอาศัย ทำลาย

7

. . 2548

1.2

1.2.1

เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้กำลังของกองทัพไทยสามารถใช้กำลังเพื่อบรรลุดูภารกิจ และเป็นการประกันว่า

1.2.2

1.2.2.1

1.2.2.2

เราถูกโจมตีก่อน หรือก่อเดือนอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือสูญเสียของฝ่ายเรา ทั้งนี้

1.2.2.3 การใช้กำลังเพื่อบังคับให้ผู้ชุมนุมหรือบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติตาม

คำสั่งของเจ้าหน้าที่ หรือการใช้กำลังในกรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่ง เช่น การใช้กำลังเพื่อตรวจค้น จับกุม

1)

2)

แต่ทั้งนี้ ระดับของกำลังที่ใช้ต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

1.2.2.4

ผู้บังคับบัญชาทหารในพื้นที่ที่ได้รับคำสั่งให้รับผิดชอบในการปราบปรามการจลาจล

1.2.2.5

1.2.3

1.2.3.1

1.2.3.2

1)

2)

ทำการตีแต่ต้องไม่ตีที่บริเวณอวัยวะสำคัญ ซึ่ง

1.2.3.3

20

และทันทีต่อชีวิต ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยจะต้องใช้กระสุนอย่างน้อยที่สุดเท่าที่

1.2.3.4

เท่าที่จำเป็นในการสลายฝูงชนและระมัดระวังอย่าลืมนำไปยังบริเวณอวัยวะที่บอบบาง เช่น ดวงตา

1.2.3.5

ตั้งให้รับผิดชอบในการปราบปรามการจลาจล หรือผู้ที่ได้รับ

1.2.3.6

1) ระยะยิง/ขว้างค้ำสูง ระเบิดแก๊สน้ำตาจะต้องไม่ถูกยิงหรือ

25

2) /

3)

เกิดความเสียหายน้อยที่สุดต่อกลุ่มคนที่จะถูกยิงระเบิดแก๊สน้ำตากระทบตัว

4)

1.2.3.7

1.2.3.8

.79

ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แต่ให้อยู่ในอำนาจของผู้บังคับบัญชาทหารที่ได้รับคำสั่งให้รับผิดชอบในการ

1.2.4

5.6

() 386/45 27 2545

1.2.5

1.2.5.1

1.2.5.2

()

1.2.5.3 การปฏิบัติต่อพื้นที่เกิดเหตุ ให้ปิดกั้นบริเวณพื้นที่ที่เกิด

1.2.5.4

1.3

ตรงข้ามซึ่งรวมถึงกลุ่มผู้ชุมนุมและมือที่สามที่พยายามจะเพิ่มระดับความรุนแรงของสถานการณ์

จะเป็นการหาแหล่งข่าวในกลุ่มที่เกี่ยวข้องและแหล่งข่าวในพื้นที่ นอกจากนี้ต้องมีการส่งเจ้าหน้าที่

1.4

(. .)

⋮
⋮ ;

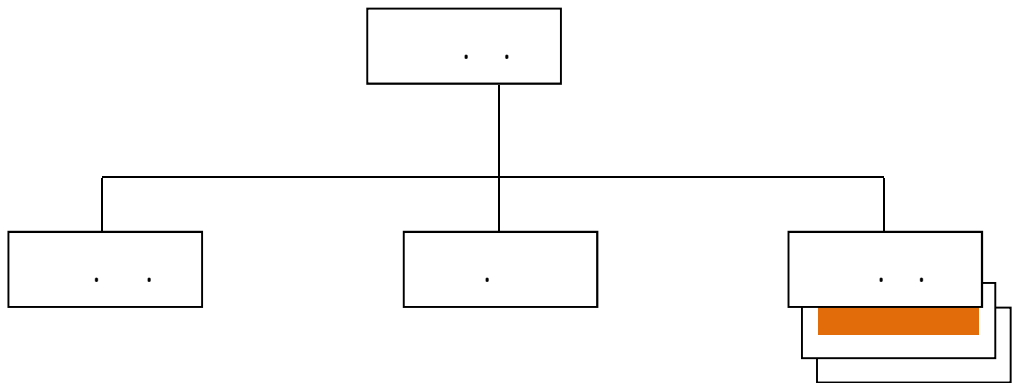
(175)

(. . . 7-17 25 . . 53)

4-1

1.4.1

4-1

1.4.2

1.4.2.1

i) . . .

2) .

-
-

⋮

3) .2, 3,5

4) .1, 4

และการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งเป็นนายทหารประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนในทุก

5) . . .

6) . /

1.4.2.2 . . .

1)

ด้าน เพื่อให้บรรลุภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

2)

3)

4)

5)

1.4.2.3 . . .

1)

2)

3)

4)

รวมถึงการปรับนับตั้งเครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งอุปกรณ์ประจำรถให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

5)

เครื่องมือ รส. ให้อยู่ในสภาพที่ดีและสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

6)

7) ปฏิบัติตามหน้าที่ หนน.ชุด รส. สั่งการ และปฏิบัติ

2. อาวุธยุทธโศปกรณ์ ร้อย.รส.

จากเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่ผ่านมาทำให้ค้นพบว่าเหตุผลหนึ่งที่

2.1

2.1.1

2

ได้ด้วยระบบเข็มแทงชนวน ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้หลายครั้ง

2.1.2

2.1.2.1

20 ปีมาแล้ว

2.1.2.2

2.1.2.3

2.2

2.2.1

2.2.2

2.2.2.1

2.2.2.2

2.3

2.3.1

2.3.2

2.3.2.1

2.3.2.2

2.4

2.4.1

9

1.8

2.4.2

2.4.2.1

2.4.2.2

9

3

2.5

2.5.1

2.5.2

2.5.2.1

2.5.2.2

2.6

2.6.1

เป็นกระบอกกึ่ง ซึ่งสามารถทำเป็น

1

2.6.2

2.6.2.1

20

2.6.2.2

300

38

2.7

2.7.1

2.7.2

2.7.2.1

2.7.2.2

2.7.2.3 ยิงหวังผล เป็นพื้นที่ระยะ 100

ปืนยาว...

250

2.8

2.8.1

เป็นเครื่องยิงตาข่าย ซึ่งใช้แรง

7.62

2.8.2

2.8.2.1

3 - 4

2.8.2.2

9

2.8.2.3

แว่น
น
ป

2.9

2.9.1

ซึ่งสามารถช็อตไฟฟ้าจากปุ่มที่ด้ามจับ

2.9.2

2.9.2.1

2.9.2.2

2.10

2.10.1

:

2.10.2

2.10.2.1

2.10.2.2

2.11

2.11.1

ใช้แกนเหล็กเป็นแบบพับย่อส่วนได้ ซึ่งเมื่อทำการบีบแกนหมุนด้าม

:

2.11.2

2.11.2.1

2.11.2.2

2.12

2.12.1

:

2.12.2

2.12.2.1

2.12.2.2

2.12.2.3

2.12.2.4

2.13 LRAD 500X

LRAD 500X ()

ระบบไฟฟ้าที่จ่ายให้แก่อุปกรณ์อื่นๆ ด้วย แหล่งสัญญาณเสียงจากเครื่องเล่น MP3 ถูกขยายสัญญาณและถูกส่งออกไปจากอุปกรณ์สามารถไปได้ไกลกว่า 300 เมตร รวมถึงการเตือนเสียงต่างๆ ที่ได้ถูกออกแบบมาสามารถที่จะให้ระดับความดังเสียงที่กระจายตัวได้ในระยะไกล

ต้องการแรงดันไฟฟ้ากระแสตรง 12-28 โวลท์ และประกอบอยู่ในโครงสร้างที่แน่นหนา พร้อมกับ

2.13.1 LRAD ใช้ควบคุมฝูงชนที่เป็นสากลทั่วโลก

2.13.1.1 LRAD

LRAD LRAD 1 LRAD

2.13.1.2 LRAD

2.13.1.3 LRAD

2.13.1.4

2.13.1.5

2.13.1.6

2.13.1.7

()

- LRAD 100X Man Pack

- LRAD 500X

LRAD

100

2.13.2

LRAD 100X

LRAD 100X

300

ข้อมูลเสียงจากเครื่องควบคุม โดยหันเครื่องไปยังทิศทางที่ต้องการและรับปุ่มควบคุมเสียง

4 - 1 รายละเอียดของเครื่องส่งคลื่นเสียง

	1	MP3			6,800	24-12 VDC
		500	180	80		
100X	135 db	500	180	80	6,800	
500X	148 db	2,000	800	300	20	

3. การฝึกความชำนาญให้กำลังพล

3.1 ผู้บังคับหน่วยควรฝึกกำลังพลให้มีความชำนาญในการใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์

3.1.1

3.1.1.1

1) -

2) -

3.1.1.2

3.1.1.3

1) 2

2) 1

3.1.2

3.1.2.1

3.1.2.2

3.1.2.3

3.1.3

3.1.3.1

3.1.3.2

- A = AIR WAY
- B = STOP BLEEDING
- C = CONTROL SHOCK
- D = DRESSING
- E = EVACUATION

4. กลยุทธ์และการปฏิบัติการถึง ร้อย.รศ.

4.1

1:

4.2 2 :

เพื่อเป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนจากเขาไปหาหนักโดยให้กลุ่มผู้ชุมนุมอยู่ใน

4.3 3 :

4.4 4:

เพื่อให้ผู้ชุมนุมได้รับรอย หรือ ไม่รุกเข้ามาใกล้แนววงกำลังของเจ้าหน้าที่

4.5 5:

4.6 6 :

เพื่อเป็นการแสดงกำลังข่มขวัญ เมื่อเคลื่อนที่

4.7 7 :

เพื่อยับยั้งการเคลื่อนที่เข้ามาของกลุ่มผู้ชุมนุม หรือ ปฏิบัติกับกลุ่ม HARD

CORE

4.8 8 :

เพื่อขยับยั้งการเคลื่อนที่เข้ามาของกลุ่มผู้ชุมนุม หรือ ปฏิบัติกับกลุ่ม HARD CORE ในขั้นรุนแรงที่สุด

4.9 9 :

เพื่อขยับยั้งการเคลื่อนที่เข้ามาของยานพาหนะ ที่มุ่งจะปฏิบัติต่อฝ่าย จนท.

4.10 10 :

4.11 11 :

/

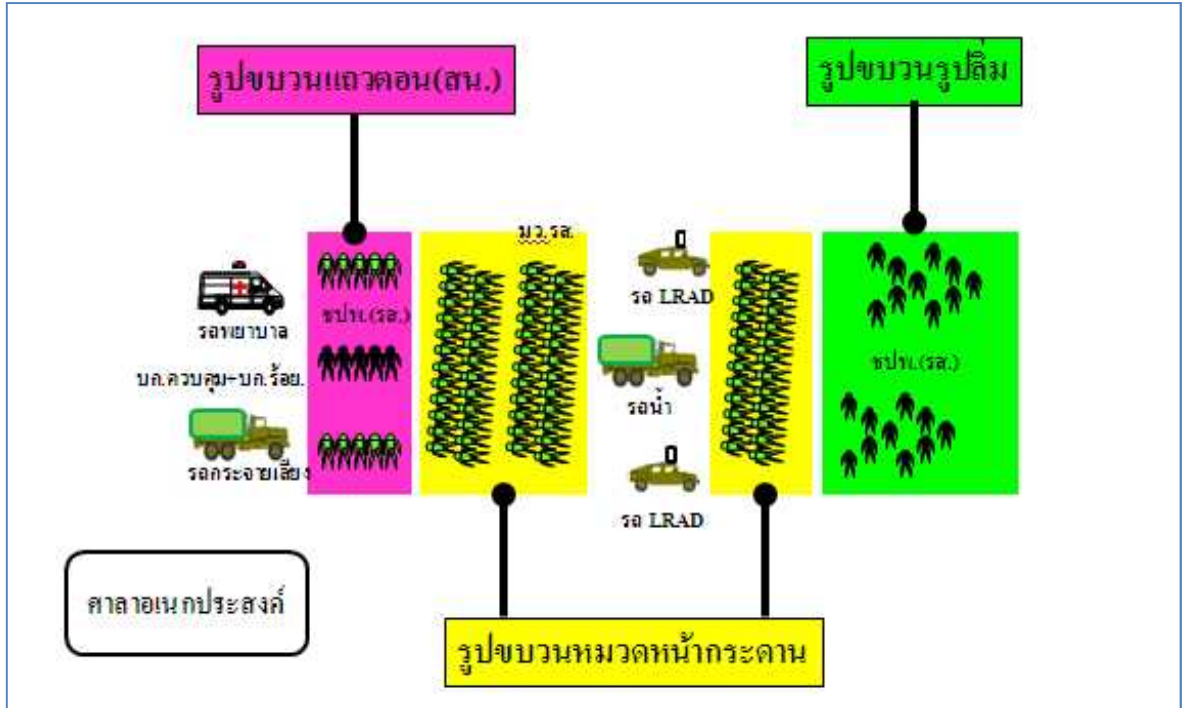
4.12 12 :

เพื่อให้พื้นที่กลับสู่สภาพปกติ โดยเคลียร์พื้นที่ตรวจค้นพิสูจน์ทราบ

4.13

4-2

4.14

7

4.14.1

เหตุการณ์ในพื้นที่เป็นผู้สังการ

4.14.2) . (

4.14.3 ผบ.เหตุการณ์พื้นที่เป็นผู้มีอำนาจสั่งการ

4.14.4 การใช้คลื่นเสียง/น้ำฉีด ผบ.เหตุการณ์พื้นที่เป็นผู้มีอำนาจสั่งการ

4.14.4.1 ฉีดลงพื้น ด้านหน้ากลุ่มผู้ชุมนุมเพื่อเตือน

4.14.4.2

4.14.5

/

4.14.5.1

4.14.5.2

4.14.5.3

4.14.5.4 ไม่ควรใช้แก๊สน้ำตาบริเวณที่คับแคบ อากาศไม่ถ่ายเท

4.14.5.5

4.14.5.6

ที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่ง

4.14.6

() ()

4.14.7

..... :

20

4.15 กรณีศึกษาการแก้ปัญหาการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ที่สถานีไทยคม เมื่อวันที่

9 . .2553

เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2553 รัฐบาลใช้อำนาจตาม พรก.ฉุกเฉิน เพื่อระงับ

”

”

เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2553 สอจ. ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ทหารจำนวน

7

2 ()

สามารถตัดสัญญาณได้เนื่องจากสัญญาณไม่ได้ถูกส่งจากสถานีดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่

ดังกล่าวทำให้กลุ่ม นปช. ระดมมวลชนประมาณ 5,000 คน ไปชุมนุมที่หน้าสถานีดาวเทียมไทยคม 1

()

500

2

()

เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ.2553 กลุ่ม นปช. ประมาณ 10,000 คน ซึ่งนำโดย

ที่สถานีดาวเทียมไทยคม 2 (ปทุมธานี) ซึ่งในขณะนั้นมีกำลังทหารจำนวน 25 กองร้อยอยู่ภายใน

ดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ทหาร ในการรับมือกับผู้ชุมนุมเจ้าหน้าที่ทหารใช้
รถฉีดน้ำ ไล่ กระบอง แก๊สน้ำตา และปืนลูกซองกระสุนยาง ในการควบคุมฝูงชนในขณะที่ฝ่าย

ซึ่งในที่สุดกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. สามารถฝ่าแนวป้องกันของเจ้าหน้าที่เข้าไปในบริเวณสถานีฯ ได้และ

ไทยคม 2 (ปทุมธานี) ก่อนที่กลุ่มผู้ชุมนุมจะมาเดินทางถึงสถานีฯ เนื่องจากได้รับข่าวกรองว่าจะมี

กลุ่มผู้ชุมนุม หลังจากทีกลุ่มผู้ชุมนุมสามารถฝ่าแนวป้องกันของเจ้าหน้าที่ทหารและเชื่อม

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในระหว่าง พ.ศ. 2548-2557 ประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้นหลายครั้งด้วยกัน ซึ่งในแต่ละครั้งได้มีการออกมาชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองหลายกลุ่มไม่ว่าจะเป็นกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พันธมิตรฯ) กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) กลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และอีกหลายกลุ่มย่อยด้วยกัน ซึ่งในแต่ละเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองมีรูปแบบ และวัตถุประสงค์ของการชุมนุมที่แตกต่างกันออกไป การศึกษาการชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากทำให้เข้าใจสถานการณ์ และทิศทางของการชุมนุมที่กำลังจะเกิดขึ้น ทำให้กองทัพบกสามารถเตรียมแนวทางการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะป้องกันความรุนแรงซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บของผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง

ในเดือนมกราคม พ.ศ.2549 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เนื่องจากกรณีผลประโยชน์ทับซ้อน การละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อกล่าวหาว่าไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยกลุ่มพันธมิตรฯ ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเกิดการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 โดย คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ซึ่งมี พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบก เป็นหัวหน้า คปค.

หลังจากการยึดอำนาจ กลุ่มต่อต้านการทำรัฐประหารต่างๆ ก็เริ่มออกมาเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้ประเทศกลับไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ในห้วงดังกล่าวกลุ่มที่ให้การสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ และ คมช. หลังจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคไทยรักไทย และตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรค จำนวน 111 คน เป็นเวลา 5 ปี เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2550 กลุ่มพีทีวี ได้เปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็น “แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ” (นปค.) โดยมีแนวร่วมคือ กลุ่มต่อต้านการรัฐประหารต่างๆ ที่ออกมา

เคลื่อนไหวก่อนหน้านี้ กลุ่ม นปช. ได้ประกาศยุติการชุมนุมหลังจากที่หลังผลการลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญออกมาสู่สาธารณะเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2550

กลุ่มพันธมิตรฯ ออกมาเคลื่อนไหวก่อครั้งหนึ่งหลังจากที่พรรคพลังประชาชนชนะการเลือกตั้งและเป็นรัฐบาลใน พ.ศ.2551 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวก่อต่อต้านพรรคพลังประชาชนในหลายประเด็น เช่น กรณีที่ นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีพยายามที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 เพื่อช่วยเหลือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กรณีรัฐบาลปล่อยให้กัมพูชายื่นเรื่องให้เขาพระวิหารเป็นมรดกโลก ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสูญเสียพื้นที่บริเวณรอบเขาพระวิหาร กรณีการแทรกแซงการสื่อสารมวลชนและกระบวนการ และกรณีการจับจ้วงสถาบันพระมหากษัตริย์โดยกลุ่ม นปช. การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ในครั้งนี้เป็นการชุมนุมที่ยาวนานถึง 193 วัน ซึ่งในห้วงเวลาดังกล่าว มีการยึดพื้นที่สำคัญเพื่อทำการชุมนุม และบุกยึดทำเนียบรัฐบาล และสนามบินดอนเมือง และสุวรรณภูมิ นอกจากนี้ยังมีการกดดันหน่วยงานราชการต่างๆ หลังจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคพลังประชาชน เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2551 แกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ จึงประกาศยุติการชุมนุม

พรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นรัฐบาลหลังจากที่พรรคพลังประชาชนถูกตัดสินยุบพรรค นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2551 กลุ่ม นปช. ได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวก่อต่อต้านรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง แกนนำ นปช. เรียกร้องให้ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีลาออกจากตำแหน่ง รวมทั้งเรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลุ่มผู้ชุมนุมได้ยึดพื้นที่รอบทำเนียบรัฐบาลเป็นสถานที่ชุมนุม และพยายามปิดการจราจรในจุดสำคัญในกรุงเทพฯ หลายแห่ง นอกจากนี้กลุ่ม นปช. เข้าขัดขวางการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน และประเทศคู่เจรจา ที่โรงแรมรอยัล คลิฟ บีช ที่พัทยา เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2551 ซึ่งทำให้ต้องยกเลิกการประชุมไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เหตุการณ์ความไม่สงบยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องจนรัฐบาลตัดสินใจสั่งสลายการชุมนุม เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2551 ซึ่งทำให้แกนนำ นปช. ประกาศยุติการชุมนุมในวันต่อมา

กลุ่ม นปช. ได้ออกมาชุมนุมใหญ่อีกครั้งใน พ.ศ.2553 หลังจากศาลฎีกาตัดสินยึดทรัพย์ 46,000 ล้านบาทของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และครอบครัว แกนนำ นปช. ได้เริ่มปลุกกระดมมวลชนในต่างจังหวัด โดยเฉพาะในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ประเด็นการปฏิบัติสองมาตรฐานของรัฐบาล การโค่นล้มอำมาตย์ และเรียกร้องความเป็นธรรมให้ พ.ต.ท.ทักษิณฯ กลุ่ม นปช. ได้ชุมนุมบริเวณสะพานผ่านฟ้า และราชประสงค์ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก การชุมนุมครั้งนี้พบว่าเกิดความรุนแรงมากที่สุด เกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความรุนแรงคือ การก่อการร้ายโดยกลุ่มชายชุดดำ

ซึ่งได้ใช้อาวุธสงคราม โจมตีเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ และกลุ่มที่ต่อต้าน นปช. ในห้วงการชุมนุม หลังจากการสลายการชุมนุมบริเวณราชประสงค์ใน วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2553 ก็เกิดเหตุการณ์ จลาจลโดยกลุ่มผู้ชุมนุม มีการวางเพลิงห้างสรรพสินค้า และสถานที่ต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และใน หลายจังหวัด

ในช่วงปลาย พ.ศ. 2556 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ พร้อมด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์อีก 8 คนได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อออกมาเคลื่อนไหว ปลุกระดม “มวลมหาประชาชน” ในกรุงเทพฯ เพื่อต่อต้าน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นการเคลื่อนไหวโค่นล้มรัฐบาลพรรคเพื่อไทย และเรียกร้องให้ปฏิรูปประเทศ เพื่อริเริ่ม ประเทศใหม่ กปปส. ใช้นกหวีด และธงชาติไทย เป็นสัญลักษณ์ของการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ ในระหว่างการชุมนุมของ กปปส. มีการตั้งเวทีปราศรัยกลางกรุงเทพฯ ถึง 7 จุด และมีการเคลื่อน ขบวน กปปส. ไปกดดันหน่วยงานราชการต่างๆ การชุมนุมของ กปปส. ทำให้ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ตัดสินใจยุบสภา และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 กปปส. แสดงจุดยืนที่ชัดเจนว่าต้องการให้มีการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งในขณะที่ฝ่าย พรรคเพื่อไทยต้องการให้มีการเลือกตั้งก่อน ดังนั้นฝ่าย กปปส. จึงพยายามทุกทางที่จะขัดขวางการ เลือกตั้งซึ่งทำให้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 เป็นโมฆะไป เหตุการณ์ความไม่สงบ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 หลังจากที่ถูกกองทัพพยายามที่จะนำ ตัวแทน กปปส. รัฐบาลพรรคเพื่อไทย นปช. ประชาธิปัตย์ และ กกต. มาไกล่เกลี่ยเพื่อหาทางออก ให้ประเทศแต่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากไม่มีฝ่ายใดยอมถอย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกได้ยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลเพื่อรักษาความสงบและดำเนินการ แก้ปัญหาบ้านเมืองที่เรื้อรังมาเป็นเวลาหลายปี

สรุป

การศึกษาเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองต่างๆ และ มาตรการของรัฐในการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมือง ในห้วง พ.ศ. 2548-2557 จะทำให้เราเข้าใจ รูปแบบการชุมนุม วัตถุประสงค์ของการชุมนุม และข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหา การชุมนุมทางการเมือง ซึ่งจะช่วยให้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการชุมนุมทางการเมือง เป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรง และ การสูญเสียชีวิตของผู้ชุมนุม และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่าการชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2548-2557 เกิดขึ้นใน 6 ห้วงเวลาด้วยกัน คือ กลุ่มพันธมิตรฯ กลุ่ม นปช. และ กลุ่ม กปปส. ซึ่งก่อนที่จะเกิดการออกมาชุมนุมทางการเมืองในแต่ละครั้งมักจะมีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญเกิดขึ้นก่อนทุกครั้ง ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมออกมาเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาล

นับตั้งแต่การออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ ใน พ.ศ. 2548-2549 จนถึง การชุมนุมของ กปปส. ใน พ.ศ.2556-2557 กลุ่มผู้ชุมนุมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการชุมนุม และการวางแผนการชุมนุมที่มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพในการกดดันรัฐบาลมากยิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้จากรูปแบบการชุมนุมที่กลุ่มต่างๆ ใช้ เช่น การชุมนุมยึดถือในพื้นที่สำคัญต่างๆ การตั้งเวทีปราศรัย การใช้สื่อต่างๆ ปลูกกระดุมประชาชนเพื่อหาแนวร่วม การใช้วิธีดาวกระจาย การวางแผนรักษาความปลอดภัย การระดมมวลชนมาจากต่างจังหวัด เป็นต้น ในห้วงเวลาดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่าจำนวนของมวลชนที่ออกมาพร้อมเคลื่อนไหวเพิ่มมากขึ้น และมีระยะเวลาการชุมนุมที่ยาวนานมากขึ้น นอกจากนี้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมก็เพิ่มมากขึ้นซึ่งเกิดจากหลายปัจจัย เช่น การลอบทำร้ายกันระหว่างฝ่ายตรงข้ามด้วยอาวุธสงคราม การปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่รัฐในการสลายการชุมนุม การสร้างสถานการณ์โดยมือที่สาม เป็นต้น ผู้วิจัยยังพบว่ามาตรการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในส่วนของกองทัพบกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอเนื่องจากความไม่เข้าใจ และไม่ศึกษาของหน่วยในการจัดหายุทธโศปกรณ์ในการควบคุมฝูงชนและการฝึกกำลังพลในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต และการได้รับบาดเจ็บของผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การชุมนุม

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากมาตรการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในส่วนของกองทัพบกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอซึ่งเกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจ และไม่ศึกษาของหน่วยในการจัดหายุทธโศปกรณ์ในการควบคุมฝูงชน และการฝึกกำลังพลในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการฝึกกำลังพล และการจัดหายุทธโศปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมฝูงชน ดังนี้

1. การฝึกกำลังพลในการควบคุมฝูงชนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 การให้ความรู้กำลังพล องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการรับมือกับการชุมนุมทางการเมืองคือ การให้ความรู้กำลังพลซึ่งรวมถึงระดับผู้บังคับบัญชา จนถึงระดับผู้ปฏิบัติเพื่อให้กำลังพลมีความเข้าใจต่อภารกิจอย่างถ่องแท้เพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรื่อง

สำคัญที่กำลั้งพลต้องรู้คือ กฎการปะทะ อำนาจหน้าที่ทหารตามกฎอัยการศึก และกฎการใช้กำลั้งเฉพาะภารกิจการใช้กำลั้งทหารในการปราบปรามจลาจล นอกจากนี้ ผู้บังคับหน่วยต้องให้ความรู้กำลั้งพลเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันเพื่อทำให้กำลั้งพลเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลอย่างถ่องแท้ อีกทั้งยังต้องสามารถวิเคราะห์ขีดความสามารถของฝ่ายตรงข้ามได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะได้วางแผนรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การฝึกความชำนาญของกำลั้งพล นอกจากการให้ความรู้กำลั้งพลดังที่ได้กล่าวไปแล้วผู้บังคับหน่วยต้องฝึกความชำนาญให้กำลั้งพลในการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์และยุทธวิธีในการควบคุมฝูงชนเพื่อที่กำลั้งพลจะได้ปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนนี้จะกล่าวถึงการฝึกความชำนาญของกำลั้งพลในการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ในการควบคุมฝูงชน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอให้ฝึกความชำนาญ เช่น การใช้โล่ กระบอง การใช้หน้ากากป้องกันแก๊ส และการปฐมพยาบาล นอกจากนี้หน่วยต้องฝึกกลยุทธ์และการปฏิบัติการกิจ ร้อย.รต. ซึ่งประกอบด้วย การ ปจว. และปชส. การใช้รถดับเพลิงฉีดน้ำ การแจ้งเตือนการใช้แก๊สน้ำตาจากปืนยิงแก๊สน้ำตา การใช้แก๊สน้ำตาจากปืนยิงแก๊สน้ำตา การเดินรุกไปข้างหน้าพร้อมกับเคาะโล่ การใช้ระเบิดเสียง การใช้กระบองยิงกระสุนยาง การใช้ปืนลูกซองยิงกระสุนยาง การใช้ทุ่นบก ตาข่ายหยดกรด และกับดักจักรยานยนต์การใช้เครื่องยิงตาข่าย การเปิดเส้นทาง และการควบคุม/ส่งกลับ การปฏิบัติของส่วนสนับสนุน การจัดรูปขบวน และมาตรการกดดันจากเขาไปหาหน้า 7 ขั้นตอน

2. จากเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่ผ่านมาทำให้ค้นพบว่าเหตุผลหนึ่งที

ขาดอาวุธยุทโธปกรณ์ในการควบคุมฝูงชนที่มีประสิทธิภาพ ในส่วนนี้ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กุลลดา เกษบุญชู. วิวัฒนาการรัฐอังกฤษ ฝรั่งเศสในกระแสเศรษฐกิจโลกจากระบบฟิวต์ลถึงการปฏิวัติ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2552.

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. การศึกษาของคนไทยปี 2546. เมษายน 2546.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. นักการเมืองไทย : จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : สายธาร, 2549.

. บันทึกประวัติศาสตร์ 2549 ล้ม..! . : , 2549.

. _____ . : _____ , 2552.

. _____ (_____) . : _____ , 2550.

. _____ . : _____ , 2553.

. 19 . : _____ , 2554.

. _____ . : _____ , 2552.

. _____ . : _____ , 2548.

. _____ . : _____ .1815 - 1970. : _____ , 2552.

2553.

. _____ 2. : _____ , 2552.

. 19-19 : ภาพ ชีวิต และการต่อสู้ของคนเสื้อแดง จาก 19 กันยายน 49 ถึง 19

_____ 53. : _____ , 2554.

วารสารและหนังสือ

. " _____ , _____ . ปีที่ 20 ฉบับที่ 1037, 13
 2555 หน้า 22.

" _____ , _____ . ปีที่ 20 ฉบับที่ 1037, 13 เมษายน 2555 หน้า 8.

" 2555", _____ . 59 _____ 30, 13-19 เมษายน 2555 หน้า 12.

" _____ , _____ . 10 มิถุนายน 2555 หน้า 3.

_____ . " _____ , _____
 _____ . 35, 2553 308-337.

_____ . " _____ , _____
 _____ . 35, 2553 434-478.

_____ . " _____ , _____
 _____ . 35 มีนาคม 2553. หน้า 562-601.

. " 2555". _____ . ปีที่ 59 ฉบับที่ 30, 13-19 _____ 2555
 19.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

_____ . " _____
 _____ . _____ , _____ , _____
 2554.

. "การศึกษาเชิงเปรียบเทียบการพัฒนาการเมืองไทย และญี่ปุ่นในช่วงเวลา 22 ปี
 (พ.ศ.2532 - 2553)". _____ ,
 _____ , 2554.

_____ . " _____
 _____ 2550".
 _____ , 2554.

_____ . " _____
 _____ 2553". _____ , _____
 (_____), 2554.

“
 2552-2553”
 , 2554.
 / :
 .
 กระจายรายได้ปี พ.ศ.2531-2550. , 2551.
 “
 ” , 2552.
 “
 ขดพื้นที่กองทัพภาคที่ 3” . () ,
 , 2553.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“ ()
 : <http://www/pub-law.net/publaw/view.aspx?id =830,2548>.
 “ ()
<http://www.bkkonline.com/scripts/pr/popup.aspx?cid=5&contentid=6478,2555>.
 “ 41 35”()
<http://www.marinerthai.com/forum /index.php?topic=64.0,2549>.
 “ 149 10 . .” ()
http://www.jabchai.com/main/news_view.php?id=1499,2549.
 “ 149 1 ” ()
<http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9500000062188,2550>.
 “ ?” ()
http://www.peoplepress.in.th/archives/autopagev3/show_page.php?group_id=1&auto_id=19&topic_id=1095&topic_no=27&page=1&gaction=on,2555.
 เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง “ ()
<http:// www.bloggang.com/ mainblog.php?id=sunnews&month=28-12-2009&group=9&gblog=63,2552>.
 “ “ ()
<http://www.komchadluek.net/detail/20100528/60834/99,2553>.

" กวีชากรอเมริกันเสนอไทยหยุดหมกมุ่นแค่ปีศาจทักษิณ แนะนำแก้ปัญหาคือ
" () ผิดพลาด! การอ้างอิงการ
เชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง.
" . " ()
[http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1283244980,2553.](http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1283244980,2553)
" - " " / - .- " ()
ผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง.
" " ()
[http://www.oknation.net/blog/korpai/2011/12/02/entry-1,2554.](http://www.oknation.net/blog/korpai/2011/12/02/entry-1,2554)
" " ()
ผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง.
" " ()
[http://www.komchadluek.net/detail/20100203/47125/47125,2553.](http://www.komchadluek.net/detail/20100203/47125/47125,2553)
" ริดาปรับการต่อสู้เตรียมจัดเลือกตั้งกรรมการ นปช.ระดับภูมิภาค ไม่ยึดติดบุคคล เน้นที่อุดมการณ์
() ผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง.
" ริดา ให้สัมภาษณ์สื่อออก ยืนยันประธาน นปช. ต่อสู้เพื่อ ปชต.ไม่ใช่ทักษิณ"
[http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9530000176126,2553.](http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9530000176126,2553)
" " () [http://www.komchadluek.net/
detail/20120318/125696,2555.](http://www.komchadluek.net/detail/20120318/125696,2555)
" " ()
[http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1300541232,2554.](http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1300541232,2554)
" " " " "
() [http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?
News ID=9530000079011,2552.](http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9530000079011,2552)
" " () ผิดพลาด! การอ้างอิง
การเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง 68311,2553.

ภาษาอังกฤษ

Books

- Ayoob, Mohammed. "Interstate and Regional Insecurity" The Third World Security Predicament: State Making, Regional Conflict, and the International System. Boulder: Lynne Rienner, 1995.
- Allawi, Ali A. The Occupation of Iraq: Winning the War, Losing the Peace. New Haven : Yale University Press, 2007.
- Diamond, Larry. Developing Democracy: Toward Consolidation. Maryland : The Johns Hopkins University, 1999.
- Doh Chull Shin. "Democratization perspectives form global citizenries" The Oxford Handbook of Political Behavior. Russell J. Dalton, and Hans-Dieter Klingemann eds. New York : Oxford, 2007.
- Feagin Joe R. and Clairece Booher Feagin. Racial and Ethnic Relations. 8th Ed. New Jersey: Pearson, 2009.
- Huntington, Samuel P. The Third Wave : Democratization in the Late Twentieth Century. Oklahma : University of Oklahoma Press, 1991.
- Kullada Kesboonchu Mead. The Rise and Decline of Thai Absolutism. Oxon : Routledge, 2004.
- Lipset, Seymour Martin. Political Man: The Social Bases of Politics. New York : Anchor Books, 1963.
- Mair, Peter. Democracies in Comparative Politics. Daniel Caramani ed. New York : Oxford University Press, 2008.
- Nye, Joseph S. Understanding International Conflicts: An Introduction to Theory and history. 6th Ed. New York : Pearson, 2007.
- Przeworski, Adam. "Minimalist Concept of Democracy: A defense" The Democracy Sourcebook. Robert A Dahl, Ian Shapiro and Jose A. Cheibub eds. Massachusetts: The MIT Press, 2003.
- Przeworski, Adam, Michael E. Alvarez, and Others. Democracy and Development: Political Institutions and Well-being in the World, 1950-1990. Cambridge : Cambridge University Press, 2000.
- Ramsbotham Oliver, Tom Woodhouse and Hugh miall. Contemporary Conflict Resolution. 2nd Ed. Cambridge : Polity, 2007.
- Taket, Ann, Beth R. Crisp, Annemarie Nevill and Others. Ed. Introduction in Theorising Social Exclusion. Oxon : Routledge, 2009.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี อภิรัชต์ คงสมพงษ์
วัน เดือน ปี เกิด	23 มีนาคม 2503
การศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า Master of Business Administration (MBA) Southeasten University, Washington D.C., USA. หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 73
ประวัติการทำงาน โดยย่อ	ผู้ช่วยหัวหน้านายทหารฝ่ายการข่าว กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ หัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ รองเสนาธิการ กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ เสนาธิการกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ เสนาธิการกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ รองผู้บัญชาการกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 11 ผู้บัญชาการกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล รองแม่ทัพภาคที่ 1
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองแม่ทัพภาคที่ 1

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัย พลตรี อภิรัชต์ คงสมพงษ์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง รองแม่ทัพภาคที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในระหว่าง พ.ศ. 2548-2557 ประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้นหลายครั้งด้วยกัน ซึ่งในแต่ละครั้งได้มีการออกมาชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองหลายกลุ่มไม่ว่าจะเป็นกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พันธมิตรฯ) กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) กลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และอีกหลายกลุ่มย่อยด้วยกัน ซึ่งในแต่ละเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองมีรูปแบบ และวัตถุประสงค์ของการชุมนุมที่แตกต่างกันออกไป การศึกษาการชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากทำให้เข้าใจสถานการณ์ และทิศทางของการชุมนุมที่กำลังจะเกิดขึ้น ทำให้กองทัพบกสามารถเตรียมแนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะป้องกันความรุนแรงซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บของผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง

ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2549 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เนื่องจากกรณีผลประโยชน์ทับซ้อน การละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อกล่าวหาว่าไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยกลุ่มพันธมิตรฯได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเกิดการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 โดย คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ซึ่งมี พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบก เป็นหัวหน้า คปค.

หลังจากการยึดอำนาจ กลุ่มต่อต้านการทำรัฐประหารต่างๆก็เริ่มออกมาเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้ประเทศกลับไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ในห้วงดังกล่าว กลุ่มที่ให้การสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ และ คมช.

หลังจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคไทยรักไทย และตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรค จำนวน 111 คน เป็นเวลา 5 ปี เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2550 กลุ่มพีทีวี ได้เปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็น “แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ” (นปก.) โดยมีแนวร่วมคือกลุ่มต่อต้านการรัฐประหารต่างๆ ที่ออกมาเคลื่อนไหวก่อนหน้านี้นี้ กลุ่ม นปก. ได้ประกาศยุติการชุมนุมหลังจากที่หลังผลการลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญออกมาสู่สาธารณะเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2550

กลุ่มพันธมิตรฯ ออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่พรรคพลังประชาชนชนะการเลือกตั้งและเป็นรัฐบาลใน พ.ศ.2551 กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านพรรคพลังประชาชนในหลายประเด็น เช่น กรณีที่ นาย สมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีพยายามที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 เพื่อช่วยเหลือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กรณีรัฐบาลปล่อยให้กัมพูชา ยื่นเรื่องให้เขาพระวิหารเป็นมรดกโลกซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสูญเสียพื้นที่บริเวณรอบเขาพระวิหาร กรณีการแทรกแซงการสื่อสารมวลชนและกระบวนการ และกรณีการจับจ้วงสถาบันพระมหากษัตริย์โดยกลุ่ม นปช. การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ในครั้งนี้เป็นการชุมนุมที่ยาวนานถึง 193 วัน ซึ่งในห้วงเวลาดังกล่าว มีการยึดพื้นที่สำคัญเพื่อทำการชุมนุม และบุกยึดทำเนียบรัฐบาล และสนามบินดอนเมือง และสุวรรณภูมิ นอกจากนี้ยังมีการกดดันหน่วยงานราชการต่างๆ หลังจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคพลังประชาชนเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2551 แกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ จึงประกาศยุติการชุมนุม

พรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นรัฐบาลหลังจากที่พรรคพลังประชาชนถูกตัดสินยุบพรรค นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2551 กลุ่ม นปช. ได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง แกนนำ นปช. เรียกร้องให้ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีลาออกจากตำแหน่ง รวมทั้งเรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลุ่มผู้ชุมนุมได้ยึดพื้นที่รอบทำเนียบรัฐบาลเป็นสถานที่ชุมนุม และพยายามปิดการจราจรในจุดสำคัญในกรุงเทพฯ หลายแห่ง นอกจากนี้กลุ่ม นปช. เข้าขัดขวางการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน และประเทศคู่เจรจา ที่ โรงแรมรอยัล คลิฟ บีช ที่พัทยา เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2551 ซึ่งทำให้ต้องยกเลิกการประชุมไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เหตุการณ์ความไม่สงบยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องจนรัฐบาลตัดสินใจสั่งสลายการชุมนุมเมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2551 ซึ่งทำให้ แกนนำ นปช. ประกาศยุติการชุมนุมในวันต่อมา

กลุ่ม นปช. ได้ออกมาชุมนุมใหญ่อีกครั้งใน พ.ศ.2553 หลังจากศาลฎีกาตัดสินยึดทรัพย์ 46,000 ล้านบาทของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และครอบครัว แกนนำ นปช. ได้เริ่มปลุกกระดมมวลชนในต่างจังหวัด โดยเฉพาะในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ประเด็นการปฏิบัติสองมาตรฐานของรัฐบาล การโค่นล้มอำมาตย์ และเรียกร้องความเป็นธรรมให้ พ.ต.ท.ทักษิณ กลุ่ม

นปช. ได้ชุมนุมบริเวณสะพานผ่านฟ้า และราชประสงค์ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก การชุมนุมครั้งนี้พบว่าเกิดความรุนแรงมากที่สุด เกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ และกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความรุนแรงคือการก่อการร้ายโดยกลุ่มชายชุดดำ ซึ่งได้ใช้อาวุธสงครามโจมตีเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ และกลุ่มที่ต่อต้าน นปช. ในห้วงการชุมนุม หลังจากการสลายการชุมนุมบริเวณราชประสงค์ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2553 ก็เกิดเหตุการณ์จลาจลโดยกลุ่มผู้ชุมนุม มีการวางเพลิงห้างสรรพสินค้า และสถานที่ต่างๆทั้งในกรุงเทพฯ และในหลายจังหวัด

ในช่วงปลาย พ.ศ. 2556 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ พร้อมด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์อีก 8 คนได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรเพื่อออกมาเคลื่อนไหวปลุกระดม “มวลมหาประชาชน” ในกรุงเทพฯ เพื่อต่อต้าน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม ซึ่งต่อมาได้กลายมาเป็นการเคลื่อนไหวโค่นล้มรัฐบาลพรรคเพื่อไทย และเรียกร้องให้ปฏิรูปประเทศเพื่อริเริ่มประเทศใหม่ กปปส. ใช้ นกหวีด และธงชาติไทย เป็นสัญลักษณ์ของการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ ในระหว่างการชุมนุมของ กปปส. มีการตั้งเวทีปราศรัยกลางกรุงเทพฯ ถึง 7 จุด และมีการเคลื่อนขบวน กปปส. ไปก่อกวนหน่วยงานราชการต่างๆ การชุมนุมของ กปปส. ทำให้ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ตัดสินใจยุบสภา และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 กปปส. แสดงจุดยืนที่ชัดเจนว่าต้องการให้มีการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งในขณะที่ฝ่ายพรรคเพื่อไทยต้องการให้มีการเลือกตั้งก่อน ดังนั้นฝ่าย กปปส. จึงพยายามทุกทางที่จะขัดขวางการเลือกตั้ง ซึ่งทำให้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 เป็นโมฆะไป เหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 หลังจากที่กองทัพพยายามที่จะนำตัวแทน กปปส. รัฐบาลพรรคเพื่อไทย นปช. ประชาธิปัตย์ และ กกต. มาไกล่เกลี่ยเพื่อหาทางออกให้ประเทศแต่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากไม่มีฝ่ายใดยอมถอย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกได้ยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลเพื่อรักษาความสงบและดำเนินการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองที่เรื้อรังมาเป็นเวลาหลายปี

การศึกษาเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองต่างๆ และมาตรการของรัฐในการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมือง ในห้วง พ.ศ. 2548-2557 จะทำให้เราเข้าใจรูปแบบการชุมนุม วัตถุประสงค์ของการชุมนุม และข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมือง ซึ่งจะช่วยให้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการชุมนุมทางการเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรง และการสูญเสียชีวิตของผู้ชุมนุม และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบ วัตถุประสงค์ ของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในห้วง พ.ศ. 2548-2557
2. เพื่อศึกษารูปแบบการก่อเหตุรุนแรงของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง
3. เพื่อศึกษาบทบาทของกองทัพในการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมือง
4. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคของเจ้าหน้าที่รัฐในการควบคุมผู้ชุมนุมทางการเมือง
5. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพของกองทัพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะเน้นการวิเคราะห์เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองโดยกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองต่างๆ ในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2548-2557 ก่อนที่จะเกิดการรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 โดยผู้วิจัยจะใช้เพียงข้อมูลจากบทความ งานวิจัย รายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องที่เปิดเผยได้เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่ผ่านมา และกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองกลุ่มต่างๆ ในห้วง พ.ศ. 2548-2557 ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์แบบเนื้อหา (Content Analysis) นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้จะใช้การสัมภาษณ์ (Interview) เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมืองในห้วงเวลาดังกล่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และหลากหลายมุมมองเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าการชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2548-2557 เกิดขึ้น 6 หน้่วงเวลาด้วยกัน โดย กลุ่มพันธมิตรฯ กลุ่ม นปช. และ กลุ่ม กปปส. ซึ่งก่อนที่จะเกิดการออกมาชุมนุมทางการเมืองในแต่ละครั้งมักจะมีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญเกิดขึ้นก่อนทุกครั้ง ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมออกมาเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาล

นับตั้งแต่การออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ ใน พ.ศ. 2548-2549 จนถึงการประชุมของ กปปส. ใน พ.ศ.2556-2557 กลุ่มผู้ชุมนุมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการชุมนุม และการวางแผนการชุมนุมที่มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้จากรูปแบบการชุมนุมที่กลุ่มต่างๆ ใช้ เช่น การชุมนุมยึดเอื้อในพื้นที่สำคัญต่างๆ การตั้งเวทีปราศรัย การใช้สื่อต่างๆ ปลุกระดมประชาชนเพื่อหาแนวร่วม การใช้วิธีดาวกระจาย การวางแผนรักษาความปลอดภัย การระดมมวลชนมาจากต่างจังหวัด เป็นต้น ในห้่วงเวลาดังกล่าวผลการวิจัยพบว่าจำนวนของมวลชนที่ออกมาร่วมเคลื่อนไหวเพิ่มมากขึ้น และมีระยะเวลาการชุมนุมที่ยาวนานมากขึ้น นอกจากนี้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมก็เพิ่มมากขึ้นซึ่งเกิดจากหลายปัจจัยเช่น การลอบทำร้ายกันระหว่างฝ่ายตรงข้าม การปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่รัฐในการสลายการชุมนุม การสร้างสถานการณ์โดยมือที่สาม เป็นต้น ผู้วิจัยยังพบว่ามาตรการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในส่วนของกองทัพบกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอเนื่องจากความไม่เข้าใจ และไม่ศึษาของหน่วยในการจัดหาขุทโธปกรณ์ในการควบคุมฝูงชน และการฝึกกำลังพลในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต และการได้รับบาดเจ็บของผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การชุมนุม

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากมาตรการแก้ปัญหาการชุมนุมทางการเมืองในส่วนของกองทัพบกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอซึ่งเกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจ และไม่ศึษาของหน่วยในการจัดหาขุทโธปกรณ์ในการควบคุมฝูงชน และการฝึกกำลังพลในการรับมือกับกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการฝึกกำลังพล และการจัดหาขุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมฝูงชน ดังนี้

1. การฝึกกำลังพลในการควบคุมฝูงชนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 การให้ความรู้

1.1.1 กฎการปะทะ

1.1.2 หลักมนุษยธรรม

1.1.3 สถานการณ์การเมือง

1.1.4 การวิเคราะห์ขีดความสามารถของฝ่ายตรงข้าม

1.2 การฝึกความชำนาญ

1.2.1 การฝึกการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

1.2.2 การฝึกร่างกาย

1.2.3 การฝึกใช้ยุทธโศปกรณ์

1.2.4 การจัดรูปแบบ

2. กรณีศึกษาการแก้ปัญหาการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ที่สถานีไทยคม เมื่อวันที่ 9

2553